

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav germánských studií

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Marie Jankovská

Obraz nizozemské kultury ve vybraných českých médiích

The Image of Dutch Culture in Selected Czech Media

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala Prof. PhDr. Janě Rakšányiové, CSc. za její ochotu a trpělivost a Richardovi Kokešovi za veškerou podporu při psaní této práce.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 10. prosince 2012

.....
Marie Jankovská

Klíčová slova

Nizozemsko, Holandsko, nizozemská kultura, holandská kultura, obsahová analýza, média, noviny

Keywords

The Netherlands, Holland, Dutch culture, Holland's culture, content analysis, media, newspaper

Abstrakt

Řešitelka této bakalářské práce zkoumá, kolik prostoru věnovala vybraná česká média nizozemské kultuře v období 1.9.2007-1.9.2012. V teoretické části práce popisuje metodu, jež byla zvolena pro realizaci samotného výzkumu, formuluje hlavní i vedlejší výzkumnou otázku a stanovuje hypotézu. Dále představuje vybraná česká tištěná periodika a definuje pojmy *kultura* a *nizozemská kultura* pro potřeby této bakalářské práce. Teoretická část rovněž nabízí pohled do některých publikací dostupných v České republice, které informují o nizozemské kultuře.

Praktická část obsahuje grafické znázornění výsledků provedeného výzkumu a podává odpovědi na položené výzkumné otázky. Ty jsou následně shrnuty v závěru práce, kde lze nalézt i porovnání výsledků výzkumu vybraných českých médií s obrazem nizozemské kultury, který vytváří tištěné publikace zmíněné v teoretické části. Cílem práce je odhalit, jak je nizozemská kultura prezentována v českých médiích a určit, kterým kulturním tématům se čeští novináři věnují nejvíce.

Abstract

This bachelor thesis examines how much selected Czech media have focused on Dutch culture in the period 1.9.2007-1.9.2012. The theoretical part describes the chosen method for realization of the research, defines both the main and the subsidiary experimental question and specifies the hypothesis. Furthermore it introduces selected Czech printed media and defines the terms *culture* and *Dutch culture* for use of this bachelor thesis. The theoretical part also offers an overview of the Dutch culture presented in certain publications which are available in the Czech Republic.

The practical part contains graphs demonstrating the results of the research and answers the experimental questions. These are summed up in the conclusion of this thesis where you can also find the comparison between the media research results and the image of the Dutch culture presented in the publications mentioned in the theoretical part. The aim of this bachelor thesis is to explore how Dutch culture is presented in the Czech media and figure out which cultural issues are the most favoured.

Obsah

Poděkování

Místopřísežné prohlášení

Klíčová slova

Abstrakt

Úvod	7
1. Metodologická východiska	9
1.1 Cíle práce a výzkumné otázky	9
1.2 Metodologie	9
1.3 Použitá metoda a průběh sběru a analýzy dat	10
2. Vymezení pojmů	13
2.1 Vybraná česká média	13
2.2 Charakteristika vybraných českých médií	15
2.2.1 Blesk	15
2.2.2 Aha!	16
2.2.3 Mladá fronta DNES	16
2.2.4 Lidové noviny	17
2.2.5 Právo	17
2.2.6 Hospodářské noviny	17
2.2.7 Reflex	18
2.2.8 Týden	18
2.2.9 Respekt	18
2.3 Nizozemská kultura	19
3. Obraz nizozemské kultury v publikacích dostupných v České republice	24
3.1 Průvodci po Nizozemsku	25
3.2 Publikace podporující šíření povědomí o nizozemské kultuře	29
3.3 Odborné publikace	32
3.4 Shrnutí	35
4. Závěry výzkumu vybraných českých médií	37
Závěr	55
Seznam použité literatury, internetových zdrojů, příloh	57
Seznam příloh	63

Úvod

Kultura je slovo, jehož význam není snadné vysvětlit jednoznačně. Někteří dokonce míní, že je to zcela nemožné. Pravdou však zůstává, že kultura cizích národů, ať už si pod tímto pojmem představujeme cokoliv, přitahuje naši pozornost. Středem zájmu autorky této bakalářské práce je kultura nizozemská. Ovšem vzhledem k tomu, že autorka denně žije kulturou českou, rozhodla se tyto dva aspekty určitým způsobem propojit. Výsledkem tohoto požadavku je výzkum, který se snaží odhalit, jak o nizozemské kultuře informují česká média.

Za tímto účelem si autorka vytvořila vlastní definici pojmu kultura, jejímž základem byly pohledy odborníků na problematiku této oblasti a také působení kulturních institucí. Páteří definice kultury pro potřeby této práce byla myšlenka uznávaného odborníka na poli kulturologie, Raymonda Williamse, který v druhé polovině 20. stol. vymezil tři základní přístupy chápání pojmu kultura. Třetí přístup chápe kulturu především jako umění a stejným způsobem je kultura nahlížena i v této bakalářské práci. Česká média jsou zde zastoupena nejčtenějšími tištěnými celostátními deníky a týdeníky. Jedná se tedy stále o pouhý vzorek, ale splňuje podmínku dostatečné reprezentace českých médií.

Účelem první kapitoly je seznámit čtenáře s hlavní a vedlejší výzkumnou otázkou práce a rovněž nastínit hypotézu, jež byla stanovena před samotným výzkumem. Dále kapitola informuje o použité formě analýzy, která byla zvolena pro vytyčený výzkum a uvádí důvody pro volbu této analýzy. Jinými slovy informuje o základních cílech bakalářské práce a o způsobech, kterými bylo stanovených cílů dosaženo.

Druhá kapitola se věnuje detailnímu popisu toho, jak autorka chápe významy slov názvu této bakalářské práce. Přináší tedy především vysvětlení definice kultury pro potřeby této bakalářské práce a uvádí, která česká média byla zvolena pro výzkum a proč. Součástí této kapitoly je i krátký popis jednotlivých vybraných médií, upřesnění, z jakého časového období pocházejí články vybraných médií zařazených do výzkumu, v nichž byla hledána nizozemská kulturní témata a rovněž specifikuje, jakým způsobem je nutné uchopit přívlastek *nizozemská kultura*.

Následující kapitola se snaží zmapovat, o jaké nizozemské kultuře se píše v tištěných publikacích, které jsou k dispozici v České republice. Přínos této kapitoly tkví nejen v ukázce toho, jak je nizozemská kultura vnímána některými zainteresovanými autory, ale rovněž v možnosti posoudit, zda se informace v tištěných publikacích se zprávami z médií spíše shodují, nebo zda se spíše rozcházejí.

Poslední kapitola před samotným závěrem práce se soustředí na výsledky provedené analýzy mediálních článků. Ty jsou přehledně znázorněny pomocí barevných grafů, které jsou patřičně okomentovány. Závěr práce přináší odpovědi na hlavní a vedlejší výzkumnou otázku, porovnává výsledky výzkumu s kapitolou věnující se obrazu nizozemské kultury v tištěných publikacích dostupných českému čtenáři a hodnotí vztah předjímané hypotézy k závěrům výzkumu.

Autorka věří, že bakalářská práce se soustředí na téma, které by mohlo být případnou inspirací pro další kroky na poli zkoumání vztahu mezi českou a nizozemskou společností.

1. Metodologická východiska

1.1 Cíle práce a výzkumné otázky

Cílem této bakalářské práce je zjistit, nakolik se vybraná česká média v letech 2007-2012 věnovala nizozemské kultuře. Nizozemskou kulturou se pro potřeby této práce rozumí krásná literatura, hudba, divadlo, film, výtvarné umění, kulturní dědictví ve smyslu muzeí a archivů, média a knihovny.¹ Média byla z výzkumu později vyřazena, důvody pro toto rozhodnutí lze nalézt v kapitole věnující se průběhu sběru dat.² Vybranými českými médii se míní následující konkrétní deníky a týdeníky: Blesk, Mladá fronta DNES, Právo, Aha!, Lidové noviny, Hospodářské noviny, Týden, Reflex a Respekt.³

Z výše uvedeného byla vytvořena hlavní výzkumná otázka bakalářské práce:

Do jaké míry se vybraná česká média věnovala nizozemské kultuře v období 1.9.2007-1.9.2012?

V rámci možností výzkumu byla rovněž stanovena vedlejší výzkumná otázka:

Na která kulturní témata byl ve zvoleném období kladen větší důraz?

V návaznosti na vedlejší výzkumnou otázku a kvantitativní metodologický přístup s hlavní použitou metodou obsahovou analýzou⁴ je vhodné pracovat s hypotézou, která bude následně provedenou analýzou potvrzena, případně vyvrácena:

Pozornost českých médií je soustředěna především na nizozemské výtvarné umění 17. stol.

1.2 Metodologie

Pro zodpovězení výzkumných otázek a potvrzení, či vyvrácení hypotézy, byla zvolena kvantitativní metodologie. Důvodem upřednostnění kvantitativního metodologického přístupu před kvalitativním je nutnost analyzovat velké množství mediálních článků, řádově několik tisíc. Hlubková kvalitativní analýza by neobstála v zodpovězení výzkumných otázek. Ta by

¹ Viz kapitola 2.3

² Viz kapitola 1.3

³ Viz kapitola 2.1

⁴ Viz kapitola 1.2

byla vhodná např. v případě odkrývání významů mediovaných sdělení, ať už zjevných, nebo skrytých (viz semiotická analýza).⁵

Jako zcela vhodná metoda byla pro výzkum vybrána obsahová analýza. Zvolená metoda je příhodná, protože: „zkoumá, jakými tématy se média zabývají a jak velký prostor jim věnují“⁶, „umožňuje snadné srovnávání různých typů médií a médií různých mediálních krajín“⁷ a „...mezi další předností této metody patří možnost zpracovat velké množství textů (nebo jiných mediovaných obrazů).“⁸

1.3 Použitá metoda a průběh sběru a analýzy dat

Zásady pro práci s kvantitativní obsahovou analýzou a postup při sběru a analýze dat byly čerpány z učebních textů Analýza obsahu mediálních sdělení⁹ a Metody výzkumu médií.¹⁰

Články jednotlivých médií byly vyhledávány pomocí databáze NEWTON Media, a.s.¹¹ V rozšířeném vyhledávání si lze vybrat konkrétní periodikum, v němž výzkumník hledá specifická data. V případě této práce se data postupně vyhledávala v Blesku, Mladé frontě DNES, Právu, Aha!, Lidových novinách, Hospodářských novinách, Týdnu, Reflexu a Respektu. Rovněž si lze nastavit přesné časové období, ze kterého má systém články vybírat. Vždy bylo zvoleno období od 1.9.2007 do 1.9.2012.

Jelikož byla potřeba vyhledat články týkající se nizozemské kultury, do vyhledávače bylo vždy zadáno konkrétní heslo a systém vyhledal články toto heslo obsahující. Autorka této bakalářské práce zadávala heslo: „nizozem* OR holandsk* OR holand'an*“. V praxi to znamená, že systém vyhledává články zadaného periodika ve zvoleném časovém období, které obsahují heslo *nizozem**¹², nebo heslo *holandsk**, nebo heslo *holand'an**. Díky použitému symbolu OR (anglicky *nebo*) systém vyhledává jak články, které tato hesla obsahují samostatně, tak články, které tato hesla kombinují.

⁵ TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina, *Metody výzkumu médií*, Praha: Portál, 2010, s. 117-118

⁶ TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina, *Metody výzkumu médií*, Praha: Portál, 2010, s. 99

⁷ TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina, *Metody výzkumu médií*, Praha: Portál, 2010, s. 99

⁸ SCHERER, Helmut, Úvod do metody obsahové analýzy. In: SCHULZ, Winfried et al., *Analýza obsahu mediálních sdělení*, Praha: Karolinum, 2011, s. 29-30

⁹ SCHERER, Helmut, Úvod do metody obsahové analýzy. In: SCHULZ, Winfried et al., *Analýza obsahu mediálních sdělení*, Praha: Karolinum, 2011, s. 29-50

¹⁰ TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina, *Metody výzkumu médií*, Praha: Portál, 2010

¹¹ NEWTON Media [online]. [Cit. 8.12.2012]. Dostupné z: <http://www.newtonmedia.cz>, rovněž dostupné v knihovně společenských věd T.G. Masaryka v Jinonicích

¹² Hvězdička slouží jako pomocný symbol, který nahrazuje jakoukoliv možnou koncovku. V případě zadání hesla *nizozem** tedy systém vyhledá všechny články obsahující slova jako Nizozemsko, Nizozemská, Nizozemskem, nizozemský, nizozemská, nizozemské, nizozemskou, Nizozemci, Nizozemka atd.

Rozšířené vyhledávání také dovoluje zadat konkrétní rubriku, či rubriky periodik, ve kterých má systém vyhledávat. U tiskovin Blesk, Aha!, Týden, Respekt a Reflex autorka zkoumala komplexní výběr článků ze všech rubrik, u zbylých periodik však tento postup nebyl možný, jelikož článků obsahujících výše zmíněná hesla v daném období bylo příliš mnoho, konkrétně více než tři tisíce. Při takovém počtu i sám systém upozorňuje, že vzorek je příliš obsáhlý a může docházet k chybám. Primárně však právě kvůli limitovaným kapacitám výzkumníka byly v těchto případech předem vybrány pouze jisté rubriky, u kterých autorka předpokládala možný výskyt kulturních témat. Byly tak předem eliminovány rubriky jako *Sport, Peníze, Auto, Peníze & Byznys* nebo *Trhy & ekonomika* a vyhledávání se soustředilo na rubriky jako *Kultura, Domov, Svět* a další rubriky a přílohy, u kterých se dalo očekávat, že budou obsahovat kulturní informace.¹³ Kvůli těmto nutným omezením muselo být z analýzy vyškrtáno kulturní téma *média*. Autorka vycházela z předpokladu, že některé z eliminovaných rubrik by se o nizozemských médiích mohly zmiňovat, zvláště v souvislosti s běžnými informacemi o společnostech a jejich obchodních zájmech, a proto zařazení médií do výzkumu nepovažovala za směrodatné.

Celkově autorka posuzovala relevantnost pro zařazení do výzkumu o nizozemské kultuře 12 995 článků. Relevantnost se posuzovala dle nadpisu článku a pročetí části textu, který obsahuje výše popsané hledané heslo. Nejvíce záznamů po zadání hledaného hesla, časového období a případně i požadovaných rubrik, nabídl deník MF DNES s 3000 články. Vysoký počet článků (2228) byl nalezen i v případě Hospodářských novin. Právo na zadaný dotaz odpovědělo 1974 články a Lidové noviny 1580 články. V Blesku byla potřeba posoudit 1357 článků a v Aha! 1034. Týden odpověděl 790 články, Respekt jich nalezl 638. Nejméně jich bylo poskytnuto u týdeníku Reflex, a to 394. Z celkových 12 995 článků se jich nizozemskou kulturou podle autorčiny definice zabývalo 785 a právě ty vstupovaly do analýzy.

Pro samotný sběr dat bylo nutné vytvořit výchozí nástroj pro následnou analýzu článků. Nastává fáze *kódování* vzorku, pod kterým se v našem případě rozumí články o nizozemské kultuře. Na základě kódování byla vytvořena sada proměnných o různých hodnotách s přiřazeným číselným kódem, která tvoří kódovací knihu (viz ukázka přílohy č.1). Kódovací kniha fungovala jako „dotazník“, kterým byl doptáván každý článek. Hodnoty byly zanášeny do kódovacího formuláře - datové matice v podobě excelového souboru (viz příloha č. 2). Excelový soubor byl následně nahrán do statistického programu SPSS, kde byla

¹³ Viz kapitola 2.2 Charakteristika vybraných českých médií

využívána jednoduchá statistika jednotlivých proměnných (viz příloha č. 3) a funkce *cross tabs* kombinující dvě proměnné a produkující kontingenční tabulky (viz příloha č. 4). Tento způsob analýzy dat byl dostačující pro vytvoření grafů, základních statistik a obecně pro zodpovězení výzkumných otázek.

2. Vymezení pojmů

Cílem této bakalářské práce je zjistit, *jaký obraz vytvářela vybraná česká média o nizozemské kultuře v časovém období od 1.9.2007 do 1.9.2012*. Jednoznačné vysvětlení jednotlivých pojmů výše zmíněných je nezbytné pro pochopení způsobu provádění samotného výzkumu.

Časový úsek pěti let byl zvolen s ohledem na možnosti autorky bakalářské práce, která neměla k dispozici tým výzkumných pracovníků, jejichž přítomnost by dovolovala pokrýt širší časové období. Konečné datum 1.9.2012 je kompromisem mezi požadavkem na co možná nejvyšší aktuálnost prováděného výzkumu a faktem, že tato analýza musela být provedena v určitém časovém období dle termínu odevzdávání závěrečných prací. Počáteční datum 1.9.2007 je s ohledem na výše zmíněné logickým výchozím bodem.

Pojmem *obraz* se zde rozumí výsledky výzkumu, které podávají odpověď na to, kolik prostoru vybraná média věnovala nizozemské kultuře a jejím jednotlivým podkategoriím, které jsou v této bakalářské práci dále uvedeny. Zbylé pojmy vyžadují rozsáhlejší vysvětlení a jsou předmětem následujících podkapitol.

2.1 Vybraná česká média

Prvním problémem je stručné pojmenování *média*. Pod tímto označením si lze představit televizi, rozhlas, noviny, časopisy nebo internet. Pro účely této práce jsou zohledňována pouze tištěná média. Konkrétně se jedná o deníky, které v České republice vycházejí na celostátní úrovni. Tím se dostáváme k přívlastku *česká média*, který je třeba chápat v širším slova smyslu, a to tak, že zohledňované deníky jsou dostupné v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Pro účely výzkumu bylo nejen vhodné vybrat periodika, která svým působením pokrývají celou Českou republiku, ale také se jevílo logickým zohlednit taková média, která jsou v republice nejoblíbenější. Základem pro tuto informaci byl nejnovější průzkum čtenosti zveřejněný na webových stránkách Unie vydavatelů, který probíhal v období od 1.1.2012 do 30.6.2012.¹⁴ Unie vydavatelů funguje od roku 1990 a momentálně až na jedinou výjimku sdružuje všechny vydavatele celostátních a regionálních deníků.¹⁵

¹⁴ Unie vydavatelů, 2012. Media Projekt. In: *Unievydavatelu.cz* [online]. [cit. 5.11.2012]. Dostupné z: <http://www.unievydavatelu.cz/Upload/1032.pdf>

¹⁵ Unie vydavatelů, 2012. Základní informace. In: *Unievydavatelu.cz* [online]. 21.3. [cit. 5.11.2012]. Dostupné z: <http://www.unievydavatelu.cz/Default.aspx?section=23&server=1&article=19>

1.	Blesk (bez Nedělního Blesku)
2.	Mladá fronta DNES
3.	Právo
4.	Sport
5.	Aha! (bez Nedělního Aha!)
6.	Lidové noviny
7.	Hospodářské noviny

Tabulka 1 Nejčtenější celostátní deníky v České republice

Zdroj: www.unievydavatelu.cz

Tabulka 1 ukazuje výsledky aktuálního výzkumu čtenosti z prvního pololetí roku 2012. Tato bakalářská práce ovšem operuje s novinovými články, které vyšly mezi lety 2007-2012, a proto bylo zapotřebí zkontrolovat i předešlé výzkumy čtenosti a stanovit, zda jsou deníky v tabulce 1 vhodným vzorkem pro celé pětileté období. Bylo zjištěno, že od roku 2007 se pořadí nejčtenějších deníků příliš nemění, dochází pouze k drobným posunům mezi periodiky, které jsou v tabulce 1 uvedeny na třetím až sedmém místě.¹⁶ Do výzkumu nebyl zahrnut deník Sport, který z důvodu svého jasného zaměření není vhodným zástupcem pro vyhledávání kulturních témat, která budou v této práci dále definována.

Pro rozšíření zdrojového aparátu byly přibrány i tři nejčtenější celostátní zpravodajské týdeníky. Údaje z webové stránky Unie vydavatelů za rok 2011 a 2012 shrnují, že jimi byly týdeníky Reflex, Týden a Respekt.¹⁷

Pod pojmem *vybraná česká média* tedy v této práci chápeme tištěné celostátní deníky a zpravodajské týdeníky, které vycházejí v České republice. Vybrány byly následující deníky: Blesk, Mladá fronta DNES, Právo, Aha!, Lidové noviny a Hospodářské noviny. Vyjmenované deníky jsou doplněny celostátními týdeníky Reflex, Týden a Respekt. Důvod výběru výše zmíněných médií tkví v jejich oblíbenosti u českých čtenářů, která byla zjištěna Uníí vydavatelů.

¹⁶ Unie vydavatelů, 2008. Odhad čtenosti tisku – Media projekt. In: *Unievydavatelu.cz* [online]. 1.7. [cit. 6.11.2012]. Dostupné z: <http://www.unievydavatelu.cz/Default.aspx?section=30&server=1&article=103>

¹⁷ Unie vydavatelů, 2012 a 2011. Media Projekt. In: *Unievydavatelu.cz* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://www.unievydavatelu.cz/Upload/1046.pdf> a <http://www.unievydavatelu.cz/Upload/978.pdf>

2.2 Charakteristika vybraných médií

Na tomto místě se budeme věnovat stručné charakteristice jednotlivých periodik. Není potřeba zacházet do hloubky a zkoumat politickou orientaci novin, která bývá častým předmětem prací zaměřujících se na česká média, jelikož výzkumem zohledňované články mají s politikou společného minimum. Hlavní přínos této kapitoly tkví v možnosti vytvoření si předpokladu, v kterých médiích by se mohlo vyskytovat nejvíce článků zaměřujících se na kulturu a potažmo na kulturu nizozemskou. Z tohoto důvodu je klíčové pokusit se představit, nebo alespoň pojmenovat pravidelné rubriky jednotlivých vybraných deníků a týdeníků. Stručná charakteristika vybraných médií je rovněž vhodná pro následné porovnání s výsledky výzkumu, který odhaluje, jak se jednotlivá periodika tématům nizozemské kultury skutečně věnovala.

2.2.1 Blesk

Deník Blesk vydává společnost Ringier Axel Springer CZ a.s., která svými tituly oslovuje nejširší českou veřejnost. Společnost patří švýcarsko-německé vydavatelské skupině Ringier Axel Springer Media AG.¹⁸ Konkrétně Blesk je nejprodávanějším a nejčtenějším deníkem na celostátní úrovni.¹⁹ Příčiny lze hledat v jeho bulvárním zaměření a celkovém designu, který je pro čtenáře atraktivní. Pozornost přiláká již hlavní strana, jíž obvykle vyplňuje barevná fotografie doplněná velkým titulkem, jehož naléhavost často zdůrazňuje jeden i více vykřičníků.

Rubriky deníku Blesk jsou velmi rozmanité. Jen hlavní strana internetové mutace deníku jich nabízí velké množství. Mezi ty hlavní patří *Zprávy*, *Celebrity*, *Sport*, *Pro ženy*, *Pro muže*, *Rádce* a *Digital*. Ty se ovšem dále štěpí na rubriky jako *Události*, *Politika*, *České celebrity*, *Světové celebrity*, *Mejdany s Markétou*, *VIP*, *Rodina*, *Láska a Vztahy*, *Zdraví a hubnutí*, *Auto*, *Práce*, *Peníze*, *Cestování* nebo *Zdraví*.²⁰ Pokud nahlédneme do tištěného Blesku, zjistíme, že názvy rubrik se mohou lehce lišit, ale obsah sdělení zůstává víceméně totožný. Jedná se o klasické zpravodajství uzpůsobené jednotlivým regionům a specializované rubriky jako *Sport*, *Společnost*, *Servis*, *Politika*, *Zahraničí* nebo *Téma*.

¹⁸ Ringier Axel Springer [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://www.ringieraxelspringer.cz/company>

¹⁹ Ringier Axel Springer [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://www.ringieraxelspringer.cz/inzerce/blesk>

²⁰ Blesk [online]. [cit. 11.11.2011]. Dostupné z: <http://www.blesk.cz>

2.2.2 Aha!

Pod vydavatelstvím Ringier Axel Springer CZ a.s. vychází i deník Aha!.²¹ Profil tohoto deníku má blízko k úspěšnějšímu Blesku. Zaměřuje se především na soukromé záležitosti ze života známých osobností, které často plní titulní stanou deníku. Bulvární zaměření deníku vykresluje názvy rubrik jeho internetové mutace: *Žhavé drby*, *Trapasy*, *Musíte vědět!*, *Recepty*, *Láska a sex*, *Sport*, *Soutěže*, *Kvízovník* a *Dívka s vitpem*.²² V tištěném Aha! se rubriky jmenují *Aktuálně*, *Sport*, *Zahraničí*, *Téma* nebo *Politika*.

2.2.3 Mladá fronta DNES

MF DNES je po Blesku druhým nejčtenějším celostátním deníkem v České republice, jak prokazuje výše zmíněný průzkum čtenosti zadaný Unií vydavatelů. Vydavatelem je mediální skupina MAFRA, kterou vlastní německé vydavatelství Rheinisch-Bergische Druckerei und Verlagsgesellschaft mbH.²³ V MF DNES denně nalezneme zpravodajství z domova, ze světa, rozšířené zpravodajství z regionů, ekonomické zpravodajství a také zpravodajství ze sportu a kultury. Téměř každý den navíc vycházejí specializované přílohy.

V pondělí vychází rozšířená příloha *Sport* a zpravodajství z oblasti ekonomiky *Byznys speciál*. V úterý přináší příloha *Peníze* poradenství ohledně hospodaření s penězi, správným výběrem zboží a služeb se zabývá příloha *Test* a seznam volných pracovních míst obohacený o rady zaměstnancům i zaměstnavatelům přináší příloha *Zaměstnání*. Ve čtvrtek vychází aktualizovaná příloha *Zaměstnání* a také příloha *Auto*, která přináší testy nových i ojetých automobilů. V pátek jsou noviny obohaceny o přílohu *Zdraví*, *Věda* a *Kam na*. Poslední jmenovaná příloha obsahuje tipy na dovolenou, víkendové výlety i návštěvy výstav. O víkendu je součástí deníku magazín VÍKEND DNES, který přináší i kulturní informace.²⁴

²¹ Ringier Axel Springer [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://www.ringieraxelspringer.cz/inzerce/aha#>

²² Aha! [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://www.ahaonline.cz>

²³ Mediální skupina MAFRA sdružuje pod svou střechou produkty ze všech oblastí mediálního trhu. In: *Mafra.cz* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z:

http://www.mafra.cz/cs/default.asp?v=mafra_all/cs_o-spolecnosti_portret-spolecnosti.htm

²⁴ MF DNES. In: *Mafra.cz* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z:

http://www.mafra.cz/cs/default.asp?v=mafra_all/cs_produkty-a-sluzby_mlada-fronta-dnes.htm

2.2.4 Lidové noviny

Vydavatelství MAFRA zastřešuje i Lidové noviny, u kterých zdůrazňuje jejich zaměření na politiku, byznys a kulturu. Nynější pravidelné denní rubriky těchto novin, které vycházejí již od roku 1893, jsou *Domov*, *Svět*, *Kultura*, *Názory*, *Publicistika*, *Peníze & Byznys* a *Sport*. Tyto rubriky jsou doplněny pravidelnými přílohami. V pondělí vychází rozšířená příloha *Sport*. V úterý přináší příloha *Akademie* informace o českém školství a vzdělávání. Ve středu obsahuje deník přílohu *Medicína & Věda*. Ve čtvrtek informuje o právních záležitostech a soudnictví příloha *Právo & Justice*. Praktické tipy obsahuje páteční příloha *Servisní LN*. V sobotu vycházejí tři přílohy: *Peníze & Byznys Lite*, *Relax* a *Orientace*. Poslední jmenovaná příloha se zaměřuje na umění a kulturu jako takovou. V příloze *Relax* nalezneme také informace o moderní architektuře.²⁵

2.2.5 Právo

Deník Právo vydává Borgis, a.s.²⁶ Kromě zpravodajství a speciálního zpravodajství z regionů jsou pravidelnými rubrikami i *Komentáře*, *Rozhovor*, *Ze zahraničí*, *Kultura*, *Trhy & ekonomika* a *Sport*.²⁷ Rubriky odpovídají tištěnému Právu s tím, že zde nalezneme i rubriku *Publicistika* a rozmanité přílohy jako *Víkend*, *Café*, *Salon*, *Hudba*, *Film*, *Zajímavosti*, *Věda*, *Umění* nebo *AutoTrendy*.

2.2.6 Hospodářské noviny

Už samotný název napovídá, že stěžejními tématy Hospodářských novin jsou česká a světová ekonomika. Ekonomickému zpravodajství z domova a ze světa se denně věnuje jeden ze dvou sešitů tohoto média. První sešit přináší zprávy z domova a ze zahraničí a také rubriky o kultuře a sportu. Konkrétně se jedná o následující rubriky: *Téma*, *Česko*, *Svět*, *Názory*, *Kultura*, *Sport*, *HN Exclusive*, *Finance*, *Business Class* a *Autorská strana*. V pondělí vychází příloha *Kariéra & Management*, v úterý *Peníze & Investice*, ve středu *Reality & Development*, ve čtvrtek *Techno* a v pátek *Auta*.

²⁵ Lidové noviny. In: *Mafra.cz* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z:

http://www.mafra.cz/cs/default.asp?y=mafra_all\cs_produkty-a-sluzby_lidove-noviny.htm&menu

²⁶ Vydavatelé tištěných titulů. In: *Unievydavatelu.cz* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z:

<http://www.unievydavatelu.cz/default.aspx?section=26&server=1&catalog=1&catitem=500>

²⁷ Tiráž. In: *Pravo.cz* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://www.pravo.cz/tiraz.php>

Hospodářské noviny vydává Economia, zakládající člen evropského sdružení vydavatelů ekonomických periodik EBP (European Business Press).²⁸ Většinovým vlastníkem společnosti Economia je Respekt Media, a.s., jejímž jediným akcionářem je investor Zdeněk Bakala.²⁹

2.2.7 Reflex

Zpravodajský týdeník Reflex se prezentuje jako ochránce svobody, na jehož stránkách se objevují témata, která mohou být pro určité skupiny společnosti nepohodlná. To vše především na poli politickém a kulturním.³⁰ Vydavatelem Reflexu je společnost Ringier Axel Springer CZ a.s, která vydává i deníky Blesk a Aha!.³¹

Mezi rubriky Reflexu patří *Aktuálně, Experiment, Labyrint kultury, Reflexe, Životní styl, Sonda, Fenomén, Á propos, Reportáž, Téma, Vy-my, Aféra, Společnost, Oko Reflexu, Bumerang, Rozhovor, Causa, Extra, Portrét, Osobnost nebo Komentář.*

2.2.8 Týden

Vydavatelem Týdne je EMPRESA MEDIA, a.s.³² Rubriky týdeníku jsou *Události, Svět, Publicistika, Komentáře, Ekonomika, Kultura, Moderní život, Sport, Rozhovor, Aktuálně, Lidé, Profil, Věda, Média & Reklama, Nekrology, Kauza, Auta nebo Tipy.*

2.2.9 Respekt

Zpravodajský týdeník Respekt vydává společnost Economia, která stojí i za výše zmíněnými Hospodářskými novinami. Témata, kterými se Respekt zabývá, jsou rozmanitá. Patří mezi ně ekonomika, politika, historie nebo věda. Zvláštní pozornost věnuje i kultuře.³³

²⁸ Hospodářské noviny: každý den s náskokem. In: *Economia.ihned.cz* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/2/obsah-sekce/hospodarske-noviny>

²⁹ *Economia, a.s.* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz>

³⁰ O Reflexu. In: *Reflex.cz* [online]. 16.3.2012 [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/system-o-reflexu/36388/o-reflexu.html>

³¹ Předplatné. In: *Reflex.cz* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/system-predplatne/36289/predplatne.html>

³² EMPRESA MEDIA, a.s. In: *Abccr.cz* [online]. [cit. 11.11.2011]. Dostupné z: <http://www.abccr.cz/vydavatelstvi-v-systemu/seznam-vydavatelu/mediacop-s-r-o>

³³ Respekt. In: *Economia.ihned.cz* [online]. [cit. 11.11.2011]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/659/obsah-sekce/respekt>

V Respektu nalezneme rubriky jako *Politika, Dopisy, Trendy, Společnost, Kultura, Kulturní servis, Deset světových zpráv, rozhovor, Civilizace, Od věci, O kom se mluví, Komentáře, Úspěch, Eseje* nebo *Technologie*.

2.3 Nizozemská kultura

Definovat slovo *kultura* není jednoduchým úkolem. Velký sociologický slovník uvádí následující: „kultura - (z lat. colo = vzdělávat, obdělávat, pěstovat; cultura = pěstování, vzdělávání) - jedna z centrálních kategorií spol. věd, ve svém nejširším pojetí vyjadřující specif. lidský způsob organizace, realizace a rozvoje činností, objektivovaný ve výsledcích fyzické a duševní práce.“³⁴ Nutno podotknout, že znalci latiny by zde upřesnili, že latinské *colō* neodpovídá českému způsobu neurčitému (*vzdělávat*), jelikož se jedná o první osobu čísla jednotného (*vzdělávám*). Latinský způsob neurčitý by zněl *colere*. Na výkladu dnes známého slova *kultura* to ovšem nic zásadního nemění. Původní výnam pěstování produktů na poli se postupem času přenesl na pěstování lidského ducha. Do sedmnáctého století neexistovalo slovo *kultura* jako samostatná lexikální jednotka, od nutných přívlastků bylo osvobozeno až německým historikem a právníkem S. Pufendorfem, který do *kultury* zahrnul všechny lidské výtvoř. Patřily mezi ně společenské instituce, jazyk, věda, morálka, zvyky odívání, bydlení.³⁵

Výše popsané velmi široké pojetí kultury nemohlo být ve výzkumu této bakalářské práce realizováno. Hana Horáková přiznává, že pojem kultura je nejednoznačný a že „je nahlížen různě v závislosti na změnách, kterými lidstvo prochází, badatelé reagují na určitou společenskou objednávku vznikající v určitém společenském kontextu.“³⁶ Každý člověk si tedy pod termínem *kultura* může představit něco jiného, mohou to být tradice určitého národa, řeč nebo samotný způsob života, který určitá skupina vede. Zároveň ale cítíme, že v dnešní době se pojem *kultura* užívá i v užším významu. Slovní spojení „kulturní zážitek“ si lidé vybavují v souvislosti s návštěvou divadla, koncertu nebo galerie. Tištěné noviny často nabízejí samostatnou rubriku s názvem kultura, kde se lze dočíst o probíhajících výstavách, uměleckých veletrzích a jiných společenských akcích.

³⁴ LINHART, Jiří, VODÁKOVÁ, Alena a KLENER, Pavel, *Velký sociologický slovník*, Praha: Karolinum, 1996, s. 547

³⁵ LINHART, Jiří, VODÁKOVÁ, Alena a KLENER, Pavel, *Velký sociologický slovník*, Praha: Karolinum, 1996, s. 547

³⁶ HORÁKOVÁ, Hana. *Kultura jako všelék?: kritika soudobých přístupů*, Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012, s. 62

Dnes má termín *kultura* obvykle dva hlavní významy. První význam jej spojuje s uměním, kterým chápeme krásnou literaturu, klasickou hudbu, malířství nebo sochařství. Druhý význam kultury je komplexnější, kultura je „*chápána neutrálně jako celkový způsob života charakteristický pro určitou skupinu lidí, jako naučný souhrn všech politických, ekonomických, sociálních, psychologických, filozofických a materiálních prvků.*“³⁷

Páteří definice kultury pro potřeby této práce je teze velšského teoretika Raymonda Williamse, který v sedmdesátých letech dvacátého století nastínil tři základní významy slova kultura. První výklad kulturu popisuje jako všeobecný intelektuální, duchovní a estetický vývoj. V druhém případě kultura označuje specifický způsob života lidí, skupiny, určitého období, nebo lidstva jako takového. Ve třetím a posledním případě se kultura používá jako popis děl a praktik intelektuální a především umělecké činnosti. Williams uvádí, že tento poslední význam kultury je nejrozšířenější, lidé kulturu chápou jako muziku, malířství a sochařství, divadlo, film a literaturu.³⁸

Ačkoliv se může zdát, že tento výrok již není aktuální, protože Williams jej uveřejnil ve své knize *Keywords* v roce 1976³⁹, není tomu tak. Je dodnes citován a uváděn jako příklad.⁴⁰ Podobné závěry jsou k nalezení i v nizozemském kulturním slovníku *Het Cultureel Woordenboek*, kde se v úvodu píše, že termín kultura má nejméně dva významy. V tom prvním, užším významu, odkazuje kultura na umění a některá média. Druhé, široké pojetí kultury, znamená celkový životní styl společnosti a vše, co lidi v této společnosti určuje.⁴¹ V novém vydání je pak uvedeno, že užší význam pojmu *kultura* lze také chápat jen ve smyslu umění tak, jak jej zohledňuje tzv. *Raad voor Cultuur*.⁴² *Raad voor Cultuur*, v češtině *Rada pro kulturu*, je nizozemský nezávislý poradní orgán vlády a parlamentu pro umění, kulturu a média. Tabulka 2 znázorňuje hlavní oblasti zájmu Rady pro kulturu.⁴³

³⁷ HORÁKOVÁ, Hana. *Kultura jako všelék?: kritika soudobých přístupů*, Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012, s. 65

³⁸ WILLIAMS, Raymond, 'Culture' and 'Masses'. In: GUINS, Raiford, CRUZ, Omayra Zaragoza, *Popular Culture: a reader*, Los Angeles: Sage Publications, 2005, s. 25

³⁹ WILLIAMS, Raymond, 'Culture' and 'Masses'. In: GUINS, Raiford, CRUZ, Omayra Zaragoza, *Popular Culture: a reader*, Los Angeles: Sage Publications, 2005, s. 25-32

⁴⁰ GUINS, Raiford, CRUZ, Omayra Zaragoza, *Popular Culture: a reader*, Los Angeles: Sage Publications, 2005, s. 10; HORÁKOVÁ, Hana. *Kultura jako všelék?: kritika soudobých přístupů*, Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012, s. 67

⁴¹ KOHNSTAMM, Dolph a CASSEE, Elly, *Wartoe dit Cultureel Woordenboek?* In: KOHNSTAMM, Dolph a CASSEE, Elly. *Het Cultureel Woordenboek*, Amsterdam: Anthos, 2002

⁴² *Algemene ontwikkeling in Nederland*. In: KOHNSTAMM, Dolph a CASSEE, Elly, *Het Nieuw Cultureel Woordenboek*, Amsterdam: Anthos, 2003

⁴³ *Raad voor Cultuur* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: <http://www.cultuur.nl>

Amatérské umění a kulturní vzdělání
Archivy
Architektura
Výtvarné umění a design
Knihovny a písemnictví
Kulturní vlastnictví
e-Kultura
Film
Mezinárodní a mezikulturní
Média
Muzea
Pódiová vystoupení (tanec, muzika, divadlo)

Tabulka 2 Oblasti zájmu Rady pro kulturu

Zdroj: www.cultuur.nl

Posledním faktorem, který ovlivnil definici kultury pro účely této práce, byly informace získané z oficiálních internetových stránek nizozemského Ministerstva pro kulturu.⁴⁴ Tabulka 3 ukazuje, které kulturní instituce mají nárok na finanční podporu od ministerstva.⁴⁵

Kulturotvorné instituce různých uměleckých odvětví	architektura, výtvarné umění, tanec, film, literatura, hudba, divadlo, design
Kulturní dědictví	archivy, archeologie, památky, muzea
Média	noviny, televize a nová média: digitální média, internet
Knihovny	
Zařízení, která kulturotvorné instituce podporují	
Státem zřízené kulturní fondy	

Tabulka 3 Státem podporované nizozemské kulturní instituce

Zdroj: Rijksoverheid.nl

⁴⁴ V Nizozemsku, narozdíl od České republiky, neexistuje samostatné Ministerstvo kultury. Tuto funkci zde plní *Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap*, čili Ministerstvo školství, kultury a vědy.

⁴⁵ Subsidies voor cultuur. In: *Rijksoverheid.nl* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kunst-en-cultuur/subsidies-voor-cultuur>

Na základě zhodnocení všech výše zmíněných pojetí kultury byl vytvořen rámec kulturních témat. Do výzkumu byly zařazeny články, které obsahovaly informace právě o těchto kulturních tématech. Konkrétně se jedná o následující:

Kultura

	Kategorie kultury
1.	Krásná literatura
2.	Hudba
3.	Divadlo
4.	Film
5.	Výtvarné umění
6.	Kulturní dědictví
7.	Média (vyřazeny)
8.	Knihovny

Tabulka 4 Kulturní témata zohledňovaná ve výzkumu

Tabulka 4 znázorňuje základní kategorie kultury, které jsou předmětem výzkumu této bakalářské práce. Pro dokreslení kompletní definice kultury stanovené autorkou pro potřeby této bakalářské práce, jsou zde uvedena i média, která však byla z důvodů již zmíněných z výzkumu vyřazena. Jednotlivé kategorie se štěpí na další, určitější témata, pod pátou kategorií se tak například řadí malířství, architektura, design nebo fotografie. Úplné informace jsou k nahlédnutí v příloze č.1.

V souladu s výzkumnou otázkou je zkoumána kultura nizozemská. Na tomto místě je vhodné vysvětlit, co se oním „nizozemská“ míní. Stručně řečeno bude zohledněna jen kultura evropského Nizozemska, které je součástí většího celku s názvem Nizozemské království. Nizozemské království momentálně tvoří čtyři země – Nizozemsko, Aruba, Curacao a Svatý Martin.⁴⁶ Do výzkumu tedy není zahrnuta kultura pocházející z Belgie, která s nynějším Nizozemskem tvořila jednu zemi až do roku 1830, a ve které více než padesát procent

⁴⁶ Nieuwe staatkundige verhoudingen. In: *Rijksoverheid.nl* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/caribische-deel-van-het-koninkrijk/nieuwe-staatkundige-verhoudingen>

obyvatel hovoří nizozemsky jakožto svým mateřským jazykem. Nutno podotknout, že v České republice je rovněž oblíbený název *Holandsko*, ten by však neměl být zaměňován ani s Nizozemskem ani s Nizozemským královstvím. Severní a Jižní Holandsko jsou pouze dvě provincie Nizozemska.⁴⁷

⁴⁷ V nizozemštině Severní Holandsko: Noord-Holland, Jižní Holandsko: Zuid-Holland

3. Obraz nizozemské kultury v publikacích dostupných v České republice

Cílem této kapitoly je zmapování informací o nizozemské kultuře z tištěných publikací, které jsou dostupné v České republice. Primárně se jedná o publikace, které vydala česká nakladatelství v českém jazyce. Pro rozšíření obrazu byly přibrány i některé cizojazyčné publikace, jež jsou v České republice dostupné díky fondu Národní knihovny.

Na prvním místě je důležité zmínit, že nizozemská kultura byla dílem jistě hojně popsána v různých odborných knihách a brožurách, které se již zaměřují na určitá kulturní odvětví zmíněná v podkapitole 2.3. Není však v silách jednoho autora bakalářské práce prostudovat všechny v Čechách dostupné knihy o architektuře, hudbě, malířství, designu, filmu, divadlu nebo literatuře, aby mohl přesně určit množství informací o nizozemské kultuře, které je na trhu skutečně k mání. Byl proto zvolen následující postup. Do vyhledávače Městské knihovny i Národní knihovny⁴⁸ v Praze byla zadána tato hesla: *nizozemská kultura*, *kultura Nizozemska*, *holandská kultura*, *kultura Holandska*, *Nizozemsko kultura*, *Holandsko kultura*, *Dutch culture*⁴⁹, *Netherlands culture*⁵⁰, *Holland culture*⁵¹. Z výsledků vyhledávání byly následně vybrány tituly, jejichž názvy, případně popis, jasně ukazovaly na fakt, že obsahem publikace bude nizozemská kultura. Tento postup byl zvolen především kvůli potřebě zjistit, o jakých tématech se píše, pokud je dle autora zohledňována právě nizozemská kultura.

Přínos této kapitoly tkví v možnosti porovnání, zda se nejčastější témata z vybraných publikací shodují s tématy, o kterých psala vybraná tištěná česká média v letech 2007-2012.⁵² Vzhledem k již dříve zvolenému zkoumanému období tištěných médií byl kladen důraz na to, aby vybrané tištěné publikace byly co možná nejnovější. Byla tedy snaha vybrat tituly, jejichž datum vydání není starší roku 2000.⁵³

⁴⁸ *Městská knihovna v Praze* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: <http://www.mlp.cz> a *Národní knihovna České republiky* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: <http://www.nkp.cz>

⁴⁹ Nizozemská kultura

⁵⁰ Nizozemsko kultura

⁵¹ Holandsko kultura

⁵² 1.9.2007-1.9.2012

⁵³ Některé tituly zahrnuté do této kapitoly však starší roku 2000 jsou.

3.1 Průvodci po Nizozemsku

Vděčným zdrojem pro získání informací o tom, jak je z české perspektivy vnímána nizozemská kultura, jsou průvodci po Nizozemsku. V těch nalezneme spoustu praktických informací ohledně ubytování, hromadné dopravy nebo stravování, ale také se zde lze dočíst o kultuře země. Každý průvodce sice neobsahuje vlastní kapitolu s názvem *Kultura*, ale o kulturních tématech se dočteme v každém z nich. Samostatná kapitola *Kultura* se zabývá například následujícími tématy: národní mentalita, obyvatelstvo, sport, náboženství, životní styl, umění.⁵⁴ Na základě definice kultury pro potřeby této práce se její autorka zaměřila na taková kulturní témata, která mohou být následně porovnána s výsledky výzkumu médií.

V průvodcích jsou kapitoly obvykle členěny podle jednotlivých nizozemských provincií a měst, které přinášejí informace o tamějších muzeích. Mimoto však v jednotlivých průvodcích nalezneme ještě speciální kapitoly, které se zaměřují na určitá kulturní témata. Kapitola *Významné osobnosti*⁵⁵ přináší jména hned dvanácti malířů. Z těch, kteří působili na území dnešního Nizozemska, to jsou Hieronymus Bosch, Hendrick Avercampa, Vincent van Gogh, Rembrandt van Rijn, Pieter de Hooch, Jan Steen, Jan Vermeer, Frans Hals⁵⁶ a malířka Rachel Ruysch. Vzhledem k tomu, že před rokem 1830 tvořily dnešní Nizozemsko a Belgie jeden celek, setkáme se v publikacích i s vlámskými⁵⁷ umělci, ti však nejsou prioritou této práce. Kromě malířů se za významné osobnosti Nizozemska považují také architekti jako Elias Bouwman, Jacob van Campen, Adriaan Dortsman nebo Daniel Stalpaert, sochař Hendrick de Keyser a tanečnice Margaretha Geertruida Zelle, neboli proslulá špionka Němců za první světové války Mata Hari. V kapitole *Významné osobnosti* se pak kromě výše zmíněných vyskytlo už jen šest jmen z oblasti lékařství, filosofie nebo ekonomie. Je tedy zřejmé, že za nejvýznamnější osobnosti Nizozemska jsou považováni právě umělci. Zajímavý je také fakt, že většina z uvedených osobností působila v sedmnáctém století, které pro Nizozemce představovalo zlatý věk.

Kromě výše zmíněných malířů sedmnáctého století nebyli v průvodcích opomenuti ani Willem Heda, Jacob van Ruisdael, Gerard van Hontborst⁵⁸, Theodoor Van Thulden⁵⁹, Adriaen van Ostade, Philips Wouwerman, Cornelis de Man, manýrista Abraham Bloemaert a jejich

⁵⁴ VER BERKMOES, Ryan a ZIMMERMAN, Karla, *Nizozemsko*, Praha: Svojtka & Co., 2010, s. 36

⁵⁵ KALIVODA, Jaroslav, *Nizozemsko: průvodce*, Praha: Vodnář, 2009, s. 14-18

⁵⁶ Frans Hals se sice narodil v Antverpách v dnešní Belgii, ale záhy se přestěhoval do Haarlemu v dnešním Nizozemsku.

⁵⁷ Vlámové čili Belgičané hovořící nizozemsky

⁵⁸ HARMANS, Gerard M. L., *Nizozemsko*, Praha: Ikar, 2008, s. 24-25

⁵⁹ INDRA, Bořivoj, *Nizozemsko: podrobné a přehledné informace o historii, kultuře, městech, přírodě a turistickém zázemí Nizozemska*, Praha: Freytag & Berndt, 2010, s. 199

předchůdci Lucas van Leyden a Jan van Scorel.⁶⁰ Jako zástupci modernějšího malířství jsou uvedeni impresionisté Willem Roelofs a George Breitner, magičtí realisté Pyke Koch a Carel Willink nebo expresionista Hendrik Chabot⁶¹.

V sedmnáctém století dosáhla nejvyššího vrcholu dodnes oblíbená zvonkohra, a to díky bratrům Hemonyovým. V Nizozemsku se zvonkoherní koncerty těší obrovské popularitě, hraje se vážná, lidová, ale i současná hudba. Rovněž varhanní hudba má v Nizozemsku své místo již od patnáctého století.⁶²

Kulturní podkapitola jednoho z průvodců s názvem *Umění*⁶³ se tematicky dělí na odvětví *Malba, Hudba, Literatura, Film a televize, Fotografie, Divadlo a Tanec*. V kapitole *Malba*⁶⁴ se dočteme o umělcích raného období, kterými byli již výše uvedení Hieronymus Bosch, Rembrandt van Rijn, Frans Hals, Jan Vermeer z Delftu nebo Jan Steen. Jedním dechem autoři dodávají, že za nejznámějšího malíře všech dob by Nizozemci pravděpodobně označili Vincenta van Gogha, ačkoliv v samotném Nizozemsku téměř vůbec nepobýval. Důležitost je kladena i na umělecké hnutí počátku dvacátého století *De Stijl*⁶⁵, které veřejnosti představil malíř Piet Mondriaan. Hnutí *De Stijl* významně ovlivnilo některé sochaře a designéry, mezi nimi i Gerrita Rietvelde, který v tomto neoplasticistním stylu navrhl *Van Gogh Museum*. Jméno Gerrita Rietvelde je rovněž spjato s architektonickým výtvozem v podobě obytného domu v Utrechtu, který je zapsán na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO⁶⁶. Po druhé světové válce se ke slovu dostal abstraktní expresionismus v čele s Karlem Appelem a Constantem, kteří společně s Dánem Asgarem Jornem a Belgičanem Corneillem založili uměleckou skupinu CoBrA⁶⁷. Ze současných nizozemských umělců jsou jmenováni především Jan Dibbets a Ger van Elk, kteří kombinují fotografii s malbou a sochařstvím. Za mladší generaci jsou pak zmíněni Liet Heringa a Maarten van Kalsbeek.

Část, která je věnována nizozemské *Hudbě*⁶⁸, zdůrazňuje vážnou hudbu, taneční muziku a jazz jakožto tři hlavní hudební žánry, ve kterých se Nizozemci těší světovému ohlasu. Většina měst se pyšní vlastním orchestrem, nejúspěšnější z nich, *Royal*

⁶⁰ BRÜGGE, Dirk ter, *Nizozemsko*, Praha: Jan Vašut, 2003, s. 51, 70, 76, 88

⁶¹ BRÜGGE, Dirk ter, *Nizozemsko*, Praha: Jan Vašut, 2003, s. 80, 88

⁶² HARMANS, Gerard M. L., *Nizozemsko*, Praha: Ikar, 2008, s. 28-29

⁶³ VER BERKMOES, Ryan a ZIMMERMAN, Karla, *Nizozemsko*, Praha: Svojtka & Co., 2010, s. 42

⁶⁴ VER BERKMOES, Ryan a ZIMMERMAN, Karla, *Nizozemsko*, Praha: Svojtka & Co., 2010, s. 42-44

⁶⁵ Název uměleckého hnutí, do češtiny nepřekládán.

⁶⁶ INDRA, Bořivoj, *Nizozemsko: podrobné a přehledné informace o historii, kultuře, městech, přírodě a turistickém zázemí Nizozemska*, Praha: Freytag & Berndt, 2010, s. 231

⁶⁷ CoBrA: počáteční písmena tří hlavních měst Kodaň, Brusel, Amsterdam.

⁶⁸ VER BERKMOES, Ryan a ZIMMERMAN, Karla, *Nizozemsko*, Praha: Svojtka & Co., 2010, s. 44-46

*Concertgebouw Orchestra*⁶⁹ působí v Amsterdamu. Mezi největší talenty nizozemské vážné hudby se řadí klavíristi Ronald Brautigam a Wibi Soerjadi, houslistka a violistka Isabelle van Keulen, čelista Pietr Wispelwey, sopranistka Charlotte Margion nebo mezzosopranistka Jard van Nes. Za nejlepší nizozemskou jazzovou zpěvačku bývá označována Denise Jannah, která je původem ze Surinamu. Vastní kapelu má známý flétnista Peter Guidi. Díky spolupráci s celosvětově proslulou britskou rockovou kapelou Pink Floyd se proslavila Candy Dulfer. Velmi úspěšný je každoročně rotterdamský jazzový festival *North Sea Festival*. Z oblasti taneční hudby nelze nezmínit známé dýdžeje jako jsou Tiësto, Armin van Buuren, Marco V a Ferry Corsten. Průkopníkem rapové muziky byla dnes již nepůsobící formace Osdorp Posse, nejznámějším rockovým umělcem byl Herman Brood. V blízkosti Amsterdamu probíhá oblíbený popový festival *Dance Valley*.

V oddílu *Literatury*⁷⁰ mají své místo zástupci tvorby sedmnáctého století, Joost van den Vondel, Bredero a P.C.Hooft. Před nimi působil humanista Erasmus Rotterdamský, který se nám vybaví díky své satíře na církev a společnost s názvem *Chvála bláznoství*. Z poválečných autorů průvodce uvádí Willema Frederika Hermanse, Harry Mulische, Gerarda Reveho, Jana Wolkerse, Maartena 't Harta a Frederika van der Heijdena.

Popis procházky Amsterdamem upozorňuje na bustu Multatuliho⁷¹, autora kritického románu *Max Havelaar* z roku 1860, ve kterém spisovatel odsoudil vykořisťování domorodého lidu v tehdejší Nizozemské Indii⁷² koloniální vládou ve jménu krále Viléma III.⁷³

Co se týče nizozemského *Filmu a televize*⁷⁴, je třeba uvést, že filmografie není příliš rozsáhlá. Přesto se však Nizozemci pyšní už třemi Oscary za nejlepší cizojazyčný film. Sami Nizozemci mají svoji obdobu těchto slavných sošek v podbě Zlatých telat, která se udílejí v rámci *Netherlands Film Festival*.⁷⁵ Někteří z nizozemských režisérů se rovněž proslavili v bájném Hollywoodu, patří mezi ně Paul Verhoeven, který natočil například *Základní instinkt* a Jan de Bont.

Nejznámějším současným fotografem pocházejícím z Nizozemska je Anton Corbijn, který se proslavil portréty hudebníků a jiných slavných osobností. Natočil však také několik hudebních klipů a film *Control* o životě zpěváka Iana Curtise z kultovní britské kapely Joy

⁶⁹ V nizozemštině *Het Koninklijk Concertgebouworkest*

⁷⁰ VER BERKMOES, Ryan a ZIMMERMAN, Karla, Nizozemsko, Praha: Svojtka & Co., 2010, s. 47

⁷¹ INDRA, Bořivoj, *Nizozemsko: podrobné a přehledné informace o historii, kultuře, městech, přírodě a turistickém zázemí Nizozemska*, Praha: Freytag & Berndt, 2010, s. 114

⁷² Území dnešní Indonésie

⁷³ HARMANS, Gerard M. L., *Nizozemsko*, Praha: Ikar, 2008, s. 57

⁷⁴ VER BERKMOES, Ryan a ZIMMERMAN, Karla, Nizozemsko, Praha: Svojtka & Co., 2010, s. 47

⁷⁵ Názvy uvádím vždy tak, jak byly napsány v originálním zdroji. Pro úplnost zde doplňuji český překlad: Nizozemský filmový festival

Division. Dnes celosvětově známá fotografická soutěž *World Press Photo* si svou premiéru odbyla v Amsterdamu.⁷⁶

Nizozemsko má divadelní tradici již od dob středověku. V období zlatého věku byla nizozemština navíc univerzální řečí obchodníků, a tak mohli divadelní soubory z Nizozemska předvádět své umění po celé Evropě. Velikány sedmnáctého století byli již zmiňovaní Joost van den Vondel, Bredero a P.C. Hoof. ⁷⁷

Vynikajícími tanečníky se chlubí haagský soubor *Nederlands Dans Theater*⁷⁸, který spojuje moderní tanec s klasickým baletem.⁷⁹

Průvodci informují i o tradičních slavnostech a festivalech. Mezi významné hudební festivaly patří mezinárodně proslulý *North Sea Jazz Festival* v Haagu i další jazzové festivaly v Bredě a 's-Hertogenbosch. Dále pak mezinárodní festival varhanní hudby v Haarlemu, utrechtský festival starověké hudby a festival na amsterdamských grachttech. Indonéskou hudbu přináší festival *Pasar Malam Besar*, karibské rytmy uslyšíme na slavnosti *Zomercarnaval*. Živou hudbu v ulicích čtvrti Jordaan si lze vychutnat během *Jordaanfestivalu*. Na divadlo a balet je zaměřený *Holandský festival* v Amsterdamu, pouliční divadelníky a klauny uvidíme během akce *Oerol Festival* na ostrově Terschelling, který se rovněž neobejde bez doprovodu hudby. Pozadu nezůstávají ani Nizozemský filmový festival v Utrechtu a mezinárodní filmový festival v Rotterdamu. Každý sudý rok probíhá v Rotterdamu mezinárodní fotografické bienále *Foto Biënnale* a věhlasný mezinárodní festival poezie *Poetry International*⁸⁰

Co se týče muzeí, průvodci jich uvádějí nepřehledné množství. V těch, která jsou zaměřena na umění, nalezneme často především sbírky malířů z období zlatého věku. Za všechny jmenujme alespoň slavné amsterdamské *Rijksmuseum*, dále *Groninger Museum*, *Frans Hals Museum* v Haarlemu, haagské muzeum *Mauritshuis* a *Museum Bredius*, *Museum De Lakenhal* v Leiden nebo rotterdamské *Museum Boijmans van Beuningen*. Zájemci o dílo Vincenta van Gogha mohou navštívit amsterdamské *Van Gogh Museum*, *Kröller-Müller Museum* v Otterlo, *Noordbrabants Museum* v 's-Hertogenbosch a *Gemeentemuseum* v Haagu. V posledním jmenovaném muzeu je rovněž největší sbírka děl malíře Pieta Mondriaana. V *Kröller-Müller Museum* je umístěna i věhlasná sbírka sochařského umění.

⁷⁶ VER BERKMOES, Ryan a ZIMMERMAN, Karla, Nizozemsko, Praha: Svojtka & Co., 2010, s. 47-48

⁷⁷ VER BERKMOES, Ryan a ZIMMERMAN, Karla, *Nizozemsko*, Praha: Svojtka & Co., 2010, s. 48

⁷⁸ Nizozemské taneční divadlo

⁷⁹ VER BERKMOES, Ryan a ZIMMERMAN, Karla, *Nizozemsko*, Praha: Svojtka & Co., 2010, s. 48

⁸⁰ KALIVODA, Jaroslav, *Nizozemsko: průvodce*, Praha: Vodnář, 2009, s. 29-31; HARMANS, Gerard M. L., Nizozemsko, Praha: Ikar, 2008, s. 32-34

Na moderní umění je zaměřeno *Stedelijk Museum* v Amsterdamu. Ve fríském Leeuwarden nalezneme Národní muzeum keramiky a v Utrechtu sídlí Národní muzeum hracích hodin a orchestrionů. Orchestriony, stejně jako již zmíněné zvonkohry, jsou mezi Nizozemci velmi oblíbené.⁸¹ V téže městě nalezneme i *Nationaal Museum Van Speelklok tot Pierement*, čili Národní muzeum hudebních nástrojů. Nejstarší galerie a muzeum pro veřejnost, *Schilderijengalerij Prins Willem V.*, byla otevřena roku 1744 v Haagu.

3.2 Publikace podporující šíření povědomí o nizozemské kultuře

Nizozemské Ministerstvo zahraničních věcí vydalo publikaci, která informuje o Nizozemsku jako takovém. V češtině k dispozici není, ale ve fondu Národní knihovny České republiky je přístupná všem, kteří ovládají angličtinu, nebo němčinu. Obsahuje informace například o obyvatelstvu, historii země, hospodářství, ale také o umění a kultuře, kterým věnuje samostatnou kapitolu.⁸² Ta přehledně informuje o patnácti kulturních odvětvích. První z nich, *Muzea*, zmiňuje kromě muzeí, která už v této bakalářské práci byla jmenována, *Bonnefantenmuseum* v Maastrichtu a *Van Abbemuseum* v Eindhovenu. V sekci věnované *Výtvarnému umění* jsou na prvním místě jmenováni malíři Rembrandt, Frans Hals, Jan Vermeer a Vincent van Gogh. Z oblasti moderního malířství publikace uvádí poválečné zástupce Karla Appela a Corneille, kteří patřili k již zmiňované skupině CoBrA. Z mladší generace bylo upozorněno na následující umělce: Ger van Elk, Jan Dibbets, Peter Struyken, Rob Scholte, Marthe Röling a Marlene Dumas.

V oblasti *Designu* je znovu připomenuta umělecká skupina De Stijl, která nastolila střídmost, čistotu a střízlivost, které jsou pro nizozemský design tolik typické. Připomíná jména Pieta Mondriaana, Theo van Doesburga a především Gerrita Rietvelda. Nizozemský institut pro design v Amsterdamu má vedoucí roli na mezinárodním poli. Slavné zástupce nizozemské *Architektury* představují Sjoerd Soeters, Aldo van Eyck, Herman Hertzberger, Wim Quist, Rem Koolhaas a Jo Coenen. Po oddílu *Archeologie* se dostáváme k *Hudbě*. I zde je kladen důraz na četné nizozemské orchestry, operu, jazz a popovou muziku. Nejznámějším orchestrem je *Koninklijk Consertgebouworkest*, ten následují menší soubory *Amsterdamer Baroque Orchestra* a *Schönberg-Ensemble*. *North Sea Jazz Festival* je tu popisován jako největší a nejznámější jazzový festival v Evropě. Z festivalů, na kterých se hraje popová

⁸¹ INDRA, Bořivoj, Nizozemsko: podrobné a přehledné informace o historii, kultuře, městech, přírodě a turistickém zázemí Nizozemska, Praha: Freytag & Berndt, 2010, s. 232

⁸² Kunst und Kultur. In: *Die Niederlande Im Überblick*, Den Haag: Ministerie van Buitenlandse Zaken, 2000, s. 14-16

hudba, jsou uvedeny *Pinkpopfestival* v Landgraaf, *Parkpopfestival* v Haagu a *Dynamo Open Air*. Za významný hudební festival je rovněž považován Festival staré hudby v Utrechtu, který je zaměřen na renesanční a barokní hudbu.

Světového ohlasu dosáhlo Nizozemsko na poli *Tance*, především díky *Nederlands Dans Thetaer*, které dlouhé roky vedl i Čech Jiří Kylián. Každé dva roky probíhá v Haagu taneční festival *Holland Dance Festival*. Co se týče *Divadla*, Nizozemci rádi experimentují a často kombinují divadlo, muziku a nová média. Divadelní festival probíhá v Amsterdamu každý rok. Nizozemský *Film* proslavili hlavně tři režiséři, kteří za své dílo získali sošku Oscara za nejlepší cizojazyčný film roku. Byli to Fons Rademakers v roce 1986, Marleen Gorris v roce 1995 a Mike van Diem v roce 1997.⁸³ Do povědomí širšího publika se rovněž dostali hollywoodští režiséři Paul Verhoven (*Základní Instinkt*) a Jan de Bont (*Nebezpečná rychlost*). Z herců jsou v zahraničí známí Rutger Hauer, Renée Soutendijk a Jeroen Krabbé. Kromě Mezinárodního filmového festivalu v Rotterdamu je velmi populární i Mezinárodní festival dokumentárního filmu v Amsterdamu. Zvučné jméno v oblasti dokumentárního filmu má Johan van der Keuken. *Fotografie* má v Nizozemsku dlouhou tradici, stejně jako v průvodcích je zdůrazněno, že v roce 1975 tu proběhl první ročník celosvětově známé soutěže *World Press Photo*. Mladší generace se zaměřuje na dokumentární fotografii. Práce nizozemských fotografů si lze prohlédnout v *Rijksmuseum* a *Stedelijk Museum* v Amsterdamu.

Z nejstarší *Literatury* publikace uvádí středověká díla *Karel ende Elegast* nebo *Van den vos Reynaerde*. Jako zástupce nizozemského humanismu šestnáctého století je uveden známý Erasmus Rotterdamský. Rozkvět nizozemské literatury představoval zlatý věk, tedy sedmnácté století. Nejvýznamnější spisovatelé této doby byli Joost van den Vondel, P.C. Hooft, Constantijn Huygens a Bredero. Důležitý je fakt, že v této době vznikl nizozemský státní překlad Bible, který velmi ovlivnil nizozemský jazyk. Význačným spisovatelem devatenáctého století byl Multatuli, o kterém již bylo pojednáno výše. Poválečné literatuře dlouho dominovala tzv. Velká trojice⁸⁴, kterou tvořili spisovatelé W.H.Hermans, Harry Mulisch a Gerard Reve. Druhá světová válka je ústředním tématem mnoha Hermansových a Mulishových děl. Mezi ostatními poválečnými autory jsou uvedeni Hella Haasse, Jan Wolkers, Cees Nooteboom, Maarten 't Hart a Frederik van der Heijden.

V Nizozemsku jsou velmi oblíbené *Veřejné knihovny* a knihkupectví. Téměř každá obec má svou knihovnu, ty jsou obvykle financovány přímo obcí, případně provincií. Mezi

⁸³ Jednalo se o nizozemské filmy *De aanslag*, *Antonia* a *Karakter*.

⁸⁴ V nizozemštině termín *De Grote Drie*

nejznámější *Odborné knihovny* patří Nizozemská národní knihovna a Královská knihovna v Haagu, která byla založena roku 1798. Ostatní odborné knihovny jsou většinou univerzitní, mezi největší z nich patří univerzitní knihovny v Amsterdamu a v Leiden. Naprostou většinu těchto knihoven financuje Ministerstvo pro rozvoj, kulturu a vědu.⁸⁵ V Nizozemsku funguje také řada *Archivů*, státní, podnikové i soukromé. Nejdůležitější je Národní archiv v Haagu.⁸⁶

V souvislosti s *Médii*, publikace uvádí, že v Nizozemsku existují čtyři velké celostátní deníky. Jsou to De Telegraaf, Algemeen Dagblad, de Volkskrant a NRC/Handelsblad. Tyto celostátní deníky doplňuje množství regionálních novin. Téměř každá nizozemská domácnost má předplacený alespoň jeden deník. Z časopisů jsou uvedeny Vrij Nederland, HP De Tijd a Elsevier. Velký náklad mají časopisy pro ženy jako Libelle nebo Margriet.⁸⁷

Společnost pro nizozemskou a vlámskou kulturu NE-BE informuje o kulturních akcích pravidelně na svých webových stránkách.⁸⁸ Mimo to vydává i výroční časopisy, které jsou dvojjazyčné, tedy česko-nizozemské.

V tom nejnovějším za rok 2011 se lze dočíst především o nizozemské literatuře, které byl věnován nejvyšší počet stran. Pozornost je věnována knize *Holandská čítanka*, která přináší průřez děl mladých nizozemských spisovatelů. Tato kapitola se logicky rovněž soustředí na nejnovější české překlady nizozemských autorů, jmenovitě se jedná o knihy *Dětská léta* od amsterdamského spisovatele a fyzika jménem Jona Oberski, který v ní vylíčil své zážitky z dětství prožité v koncentračním táboře Bergen-Belsen a *Olinka*, ve které autor Peter de Knecht popisuje příběh české židovské dívky Olgy Minichové, která během svého nuceného pobytu v německém koncentračním táboře poznala otce autora této knihy, Brama de Knechta, který jí tajně přes plot dával jídlo a předával dopisy z Prahy od jejích příbuzných, které sám vypátral. Další nizozemská díla, na která kapitola upozorňuje, jsou *Dvakrát dvě je pět* od Hebe Kohlbrugge a *Dům u mešity* od Kadera Abdolaha, který je sice původem z Íránu, ale již po pěti letech strávených v Nizozemsku debutoval sbírkou povídek v nizozemštině.

Do minulosti se vrátíme kvůli nevyjasněnému možnému případu plagiátorství v souvislosti s nizozemskou knihou *Ik heb geen naam*⁸⁹ od spisovatelky Miep Diekmann z roku 1980. Diekmann popsala životní příběh Češky Dagmar Hilarové, která jako mladá

⁸⁵ V originálu: Ministerium für Bildung, Kultur und Wissenschaft

⁸⁶ V originálu: Das Allgemeine Reichsarchiv. V nizozemštině: Nationaal Archief

⁸⁷ Kunst und Kultur. In: *Die Niederlande Im Überblick*, Den Haag: Ministerie van Buitenlandse Zaken, 2000, s. 14-16

⁸⁸ *Společnost pro nizozemskou a vlámskou kulturu NE-BE* [online]. [cit. 27.11.2012]. Dostupné z: www.ne-be.cz

⁸⁹ V češtině: *Nemám žádné jméno*

židovská dívka přežila koncentrační tábor v Terezíně. Dagmar Hilarová měla rukopis svého příběhu, ale souhlasila s tím, aby Diekmann přepsala její příběh tak, aby měl jistou literární úroveň. Syn paní Hilarové později obvinil Diekmann, že některé pasáže knihy jsou shodné s rukopisem jeho maminky, se svým obviněním ovšem neuspěl.⁹⁰

Kromě literatury se publikace věnuje výtvarnému umění, konkrétně malířovi Rembrandtovi van Rijnovi, kterého označuje za největší osobnost holandského malířství sedmnáctého století.⁹¹ Architektonické téma se točí okolo nizozemské secese. Z řad architektů zastupujících tento směr jsou uvedeni Willem Bosboom, Petrus Berlage a Henry van de Velde, který sice pochází z Belgie, ale silně ovlivnil nizozemskou architekturu.⁹²

3.3 Odborné publikace

V této části práce jsou shrnuta kulturní témata, kterými se zabývají některé přímo na nizozemskou kulturu zaměřené odborné publikace dostupné v České republice. Vzhledem k tomu, že některá jména z kulturní historie Nizozemska se opakují i v těchto popisnějších publikacích, je věnován těm nejčastěji se opakujícím zástupcům větší prostor, aby si čtenář mohl udělat alespoň základní obrázek o probíraných umělcích.

Podobně jako tomu bylo v případě průvodců, i z těchto publikací vyplývá, že Rembrandt a Vincent van Gogh jsou nejznámějšími nizozemskými malíři, ze kterých se staly určité legendy, po kterých dychtí turisté.⁹³ Velké množství je dodnes investováno do výzkumů týkajících se právě těchto dvou velikánů nizozemského malířství. „Rembrandt Research Project“⁹⁴ byl nejdražším uměleckým výzkumem všech dob. Muzeum Van Gogha v Amsterdamu, které se pyšní nejvyšší návštěvností ze všech nizozemských muzeí, investovalo více než patnáct let do výzkumu, na jehož konci stál výsledek v podobě kompletní Van Goghovy korespondence. Tento projekt dokazuje, že centrem velkého zájmu odborníků i veřejnosti nejsou jen umělecké práce Van Gogha, ale celý jeho život. Rembrandta van Rijna a

⁹⁰ MERCUS, Kees, Případ plagiátu? In NE-BE. Praha: NE-BE - Společnost pro nizozemskou a vlámskou kulturu, [1999]-, 2011, s. 78-80

⁹¹ ŠEVČÍK, Anja K., Rembrandt, Hals a přátelé. NE-BE. Společnost pro nizozemskou a vlámskou kulturu, 2011, s. 4. ISBN 978-80-905100-0-5.

⁹² PAVEL, Miroslav, Myšlenkové proudy v belgické a nizozemské architektuře na přelomu 19. a 20. stol. NE-BE, Společnost pro nizozemskou a vlámskou kulturu, 2011, s. 18-19. ISBN 978-80-905100-0-5.

⁹³ KIEFT, Ghislain a VAN DER STEEN, Quirine, The making of Rembrandt and Van Gogh. In: BESAMUSCA, Emmeline a VERHEUL, J., *Discovering the Dutch: on culture and society of the Netherlands*, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2010, s. 158

⁹⁴ Volný překlad: *Výzkumný projekt Rembrandt*

Vincenta van Gogha si vysoce cení i sami Nizozemci, kteří v roce 2004 zvolili oba dva malíře do první desítky v populární soutěži *Největší Nizozemec*.⁹⁵

V souvislosti s Rembrandtem kniha vzpomíná i na jeho současníky ze sedmnáctého století jako byli Gerrit Dou, Frans van Mieris, Adriaan van der Werff nebo Maria van Oosterwijck. Zmiňuje Rembrandtovu zálibu v portrétech, kterou vybočoval z řady ostatních tehdejších malířů, kteří se soustředili téměř výhradně na vyobrazení každodenních výjevů, zátiší a krajinomalbu.⁹⁶ Scény z každodenního života zachycené na plátně jsou vděčným zdrojem pro historiky, kteří se zajímají o nizozemský společenský život sedmnáctého století, i proto jsou díla těchto malířů stále vyhledávána a analyzována. Představují okno do života lidí zlatého věku.⁹⁷

Své místo v malířské historii má rovněž Johannes Vermeer, který je často jmenován jako druhý největší nizozemský malíř sedmnáctého století hned po Rembrandtovi. Narodil od Rembrandta, který se proslavil ještě za svého života, se však jeho jméno dočkalo slávy až po dvouset letech od jeho smrti.⁹⁸ Dalšími vyjmenovávanými malíři zlatého věku jsou například Pieter Jansz. Saenredam, Emanuel de Witte, Willem van de Velde mladší nebo Jan van de Capelle.⁹⁹

Vincent van Gogh je popisován jako přecitlivělý jedinec, který si však byl jistý jednou věcí, a to tím, že je skutečným umělcem. Tvořil v devatenáctém století, pro které je z hlediska malby typický přesun tvorby z ateliérů ven do přírody. V jeho zájmu bylo zanechat po sobě umělecký odkaz, a to takovým způsobem, aby pozdější kurátoři a umělečtí historici neměli mnoho práce. I jeho slavné dopisy, které si vyměňoval především se svým bratrem Theem, zapadají do jeho velké umělecké hry.¹⁰⁰ V jednom z nich například přesně popisuje, co zamýšlel vyjádřit barvami ve svém obraze *Kavárna v noci* z roku 1888. Červená a zelená

⁹⁵ KIEFT, Ghislain a VAN DER STEEN, Quirine, The making of Rembrandt and Van Gogh. In: BESAMUSCA, Emmeline a VERHEUL, J., *Discovering the Dutch: on culture and society of the Netherlands*, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2010, s. 149

⁹⁶ KIEFT, Ghislain a VAN DER STEEN, Quirine, The making of Rembrandt and Van Gogh. In: BESAMUSCA, Emmeline a VERHEUL, J., *Discovering the Dutch: on culture and society of the Netherlands*, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2010, s. 150-151

⁹⁷ VRIES, Jan de, Introduction. In: VRIES, Jan de a FREEDBERG, David, *Art in history, history in art: studies in seventeenth-century Dutch culture*, Santa Monica: J. Paul Getty Museum, 1991, s. 3

⁹⁸ KIEFT, Ghislain a VAN DER STEEN, Quirine, The making of Rembrandt and Van Gogh. In: BESAMUSCA, Emmeline a VERHEUL, J., *Discovering the Dutch: on culture and society of the Netherlands*, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2010, s. 153

⁹⁹ PRICE, J. L., *Culture and society in the Dutch Republic during the 17th century*, London: Batsford, 1974, s. 151-155

¹⁰⁰ KIEFT, Ghislain a VAN DER STEEN, Quirine, The making of Rembrandt and Van Gogh. In: BESAMUSCA, Emmeline a VERHEUL, J., *Discovering the Dutch: on culture and society of the Netherlands*, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2010, s. 154-156

barva mají reprezentovat hrozivé lidské vášně a ideu, že v takové noční kavárně se člověk může i zbláznit, nebo spáchat zločin.¹⁰¹

Jako protiklad k Rembrandtovi, Vermeerovi i Van Goghovi je uváděn malíř Piet Mondriaan, který plátno chápal jako předmět sám pro sebe, na který není třeba malovat složité scenérie. Základní barvy pro něj byly červená, žlutá a modrá, které na plátně přerušují čáry ve vertikálním a horizontálním směru.¹⁰²

Architektura je v Nizozemsku v posledních letech velmi oblíbená. Popularita moderní architektury si vybírá svou daň v podobě určité ztráty funkčnosti. Architekt musí především zaujmout veřejnost, a to něčím zábavným, podivným, nebo barevným. V tomto duchu tvoří všichni renomovaní architekti a studia, mezi které patří Rem Koolhaas, Jan Hoogstad, UN-studio, Mecanoo, Wiel Arets nebo Neutelings Riedijk. Za počátek moderní architektury se obecně považuje stavba *Amsterdam Stock Exchange* (1884-1903) navržená architektem H.P.Berlagem.¹⁰³

Zajímavým faktem je, že již zmiňovaný obytný dům *The Rietveld Schröder house*¹⁰⁴, který se dostal na seznam UNESCO, nebyl samotnými zástupci uměleckého hnutí De Stijl, k němuž tvůrci domu patřili, považován za nejlepší ukázkou architektury svého hnutí.¹⁰⁵ V osmdesátých letech dvacátého století si nizozemská vláda dala za cíl, že architektura musí být kulturní, a proto se přestaly stavět do té doby hojně propagované jednoduché nízkorozpočtové domy.¹⁰⁶

Díky geografickému umístění Nizozemska a jeho koloniální minulosti, se v této zemi spojovalo více kultur v jednu jedinou, kterou na poli literárním můžeme označit jako kosmopolitní. Významnými spisovateli jsou Multatuli, který je považován za prvního zástupce

¹⁰¹ JONGH, E. de, Some Notes on Interpretation . In: VRIES, Jan de a FREEDBERG, David, *Art in history, history in art: studies in seventeenth-century Dutch culture*, Santa Monica: J. Paul Getty Museum, 1991, s. 125-127

¹⁰² KIEFT, Ghislain a VAN DER STEEN, Quirine, The making of Rembrandt and Van Gogh. In: BESAMUSCA, Emmeline a VERHEUL, J., *Discovering the Dutch: on culture and society of the Netherlands*, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2010, s. 159

¹⁰³ DETTINGMEIJER, Rob, Style and Lifestyle in Architecture. In: BESAMUSCA, Emmeline a VERHEUL, J., *Discovering the Dutch: on culture and society of the Netherlands*, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2010, s. 165

¹⁰⁴ V češtině *Dům Rietvelda a Schröderové*, v nizozemštině *Rietveld Schröderhuis*

¹⁰⁵ DETTINGMEIJER, Rob, Style and Lifestyle in Architecture. In: BESAMUSCA, Emmeline a VERHEUL, J., *Discovering the Dutch: on culture and society of the Netherlands*, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2010, s. 167

¹⁰⁶ DETTINGMEIJER, Rob, Style and Lifestyle in Architecture. In: BESAMUSCA, Emmeline a VERHEUL, J., *Discovering the Dutch: on culture and society of the Netherlands*, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2010, s. 174

romantismu na nizozemském území, naturalista Louis Couperus, postmodernisté Cees Nooteboom a Harry Mulisch, Gerard Reve a Willem Frederik Hermans. Poslední jmenovaní měli největší vliv na moderní nizozemskou literaturu. Oba dva vzbudili vlnu nevole veřejnosti vydáním svých provokativních románů. Hermans na začátku padesátých let ostře kritizoval katolíky ve své knize *Ik heb altijd gelijk* a dle některých lidí měl být za toto dílo potrestán, to však Hermans odmítl s tím, že není možné trestat autora za činy a názory postav jeho románů.¹⁰⁷ Odborné publikace dále zmiňují i působení skupiny okolo časopisu *De Nieuwe Gids*, který založili Frederik van Eeden, Frank van der Goes, Willem Kloos, Willem Paap a Albert Verwey.¹⁰⁸

3.4 Shrnutí

Po prostudování všech vybraných publikací lze konstatovat, že nejznámějším kulturním artiklem Nizozemska je patrně malířství. Konkrétními umělci, kteří nizozemské umění malby proslavili po celém světě, jsou Rembrandt van Rijn a Vincent van Gogh. Prakticky v každé publikaci je uveden širší popis života a práce těchto dvou významných osobností. Sedmnácté století, ve kterém působil Rembrandt van Rijn, navíc obecně přitahuje pozornost uměleckých historiků, a proto vycházejí celé publikace, které jsou přímo zaměřené na toto období. Díky tomu se častěji setkáme i se jmény ostatních malířů sedmnáctého století jako jsou Jan Vermeer nebo Frans Hals. V souvislosti s výtvarným uměním sedmnáctého století se často píše o amsterdamském *Rijksmuseum*, které nabízí sbírky právě z tohoto období.

O Nizozemcích je rovněž hodně slyšet v souvislosti s hudbou. Především amsterdamská klubová scéna vyprodukovala ty nejznámější dýdžeje taneční (elektronické) muziky. Za všechny jmenujme toho nejúspěšnějšího, dýdžeje Tiësta. Elektronická hudba však není jediným hudebním žánrem, který Nizozemsko proslavil. Fanoušci jazzu z celého světa jezdí na oblíbený *North Sea Jazz Festival*, na své si přijdou posluchači vážné hudby a specifickým nizozemským žánrem je zvonkohra.

Mezi literární autory, jejichž dílům byla věnována největší pozornost, patří Joost van den Vondel, který v sedmnáctém století proslul svým dramatickým uměním, Multatuli, který předběhl svou dobu a nebál se upozornit na nefunkční nizozemský koloniální systém, za což

¹⁰⁷ RUITER, Frans a SMULDERS, Wilbert, Literature, Authors and Public Debate. In: BESAMUSCA, Emmeline a VERHEUL, J., *Discovering the Dutch: on culture and society of the Netherlands*, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2010, s. 179-181

¹⁰⁸ STEYAERT, Kris, Willem Kloos and Percy Bysshe Shelley. In: BROOS, Ton J., BRUYN LACY, Margriet a SHANNON, Thomas F., *The Low Countries: crossroads of cultures*, Münster: Nodus Publikationen, 2006, s. 151

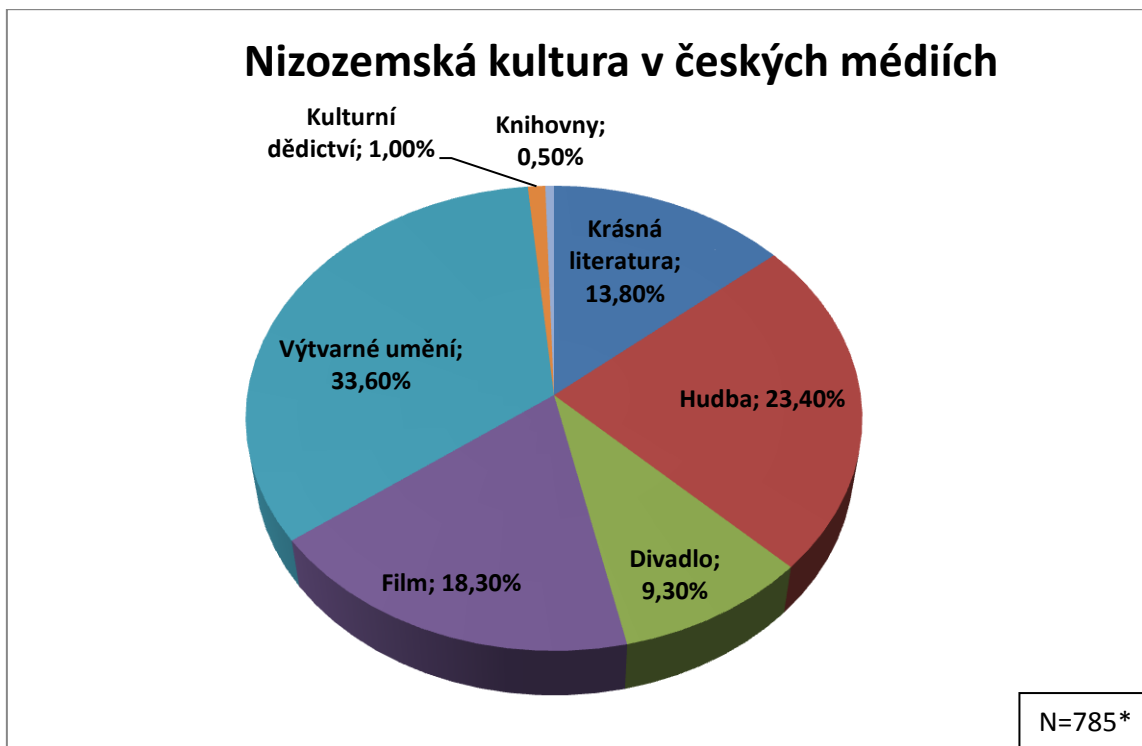
zaplatil ztrátou zaměstnání, Willem Frederik Hermans a Harry Mulisch, kteří jsou dobře známí i českému čtenáři díky svým románům s válečnou tematikou a Cees Nooteboom. Díky již zmiňované Holandské čítance, která u nás vyšla v roce 2011, se čeští čtenáři mohli seznámit i s mladší generací autorů. Upozorněno je především na Arnona Grunberga, Tommy Wieringu a Hafida Bouazzu.¹⁰⁹

Také v oblasti architektury si někteří nizozemští umělci vydobyli uznávanou pozici, slavná jména představují především Rem Koolhaas, který při svých realizacích v Rotterdamu, Haagu a Amsterdamu čerpal inspiraci ze svého pobytu ve Spojených státech amerických¹¹⁰ a dále Gerrit Rietveld, který je spjatý s uměleckým hnutím De Stijl.

¹⁰⁹ HAMSEL HAVLÍKOVÁ, Veronika ter, Holandská, nizozemská, vlámská? Tak jaká vlastně?. In: HAVLÍKOVÁ, Veronika, *Holandská čítanka: Gutenbergova čítanka současné prózy z Nizozemska: nizozemsko-české vydání*, Praha: Gutenberg, 2011, s.6

¹¹⁰ DETTINGMEIJER, Rob, Style and Lifestyle in Architecture. In: BESAMUSCA, Emmeline a VERHEUL, J., *Discovering the Dutch: on culture and society of the Netherlands*, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2010, s. 174

4. Závěry výzkumu vybraných českých médií

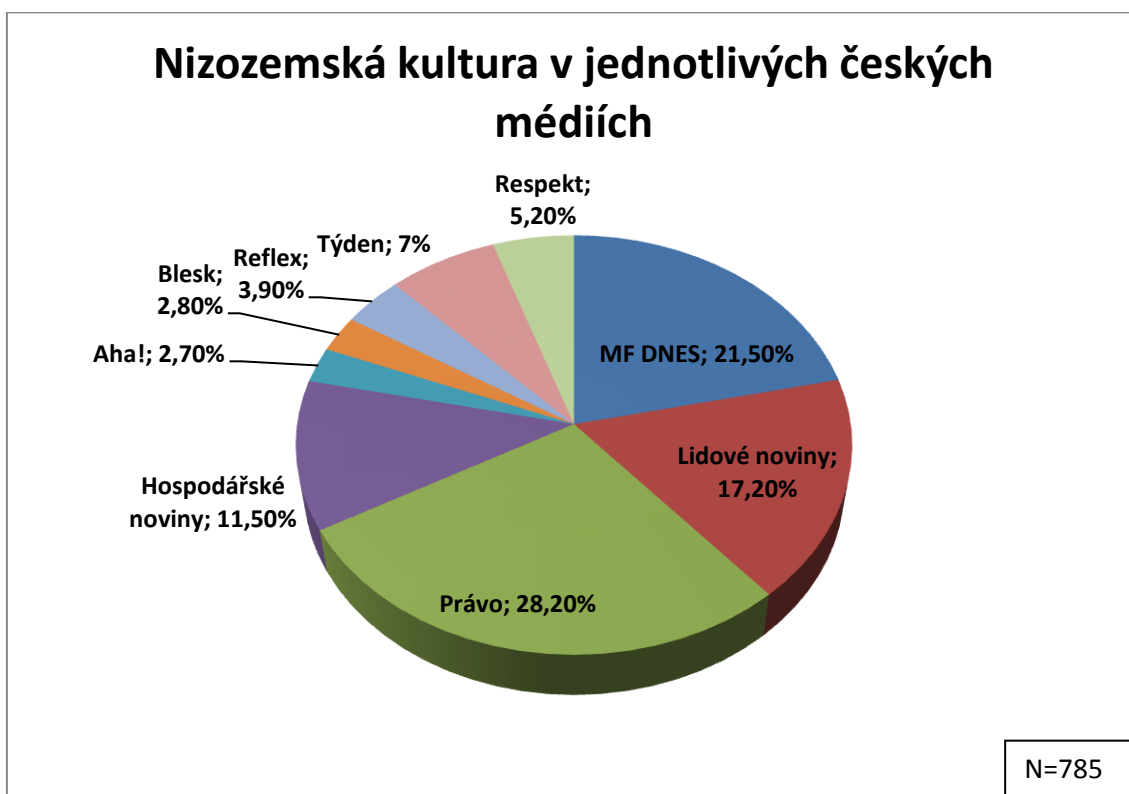

Graf 1 Podíl nizozemských kulturních témat ve vybraných českých médiích

Největší prostor v rámci všech vybraných českých periodik byl věnován nizozemskému výtvarnému umění. Z celkového počtu 785¹¹¹ článků se jej týkalo 264. Druhý nejvyšší počet článků, 184, se zmiňoval o nizozemské hudbě. Třetí příčku v této pomyslné soutěži obsadila filmová témata s celkovým počtem 144 článků. Krásné literatuře se věnovalo 108 článků, divadlu pak 73. Oblasti kulturního dědictví (8 článků) a knihovnám (4 články) nebyla věnována pozornost téměř vůbec žádná.

¹¹¹ Čísla vyšší než dvacet budou zapsána číslovkou

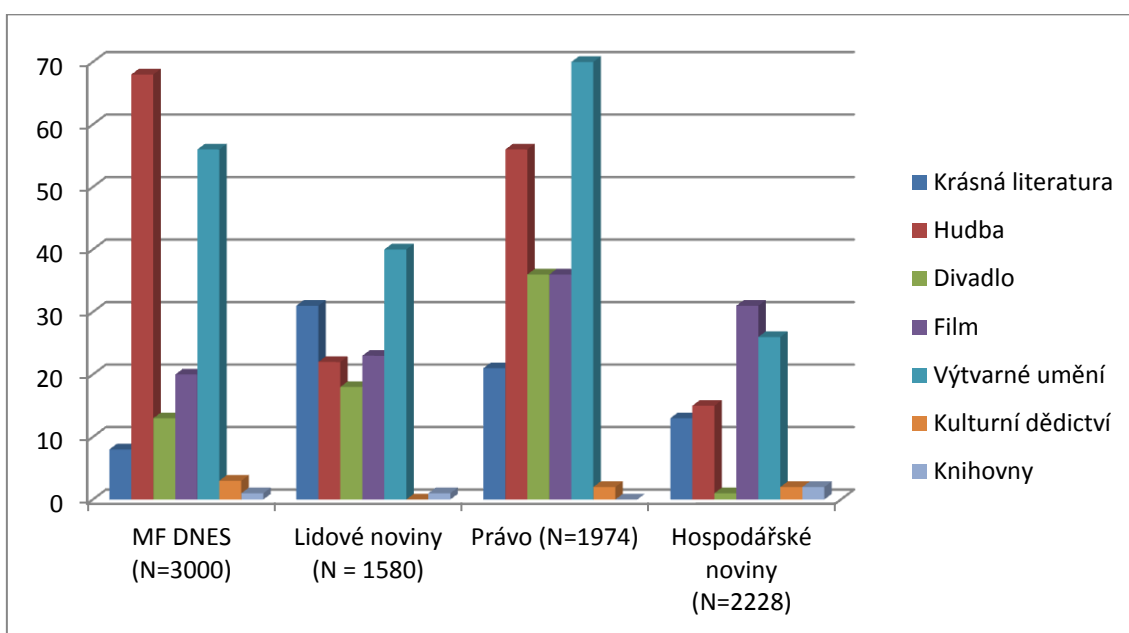
* N znamená celkový počet článků (100 %), který je znázorněn grafem. U každého grafu se N může lišit

Graf 2 Nizozemská kultura v jednotlivých vybraných českých médiích

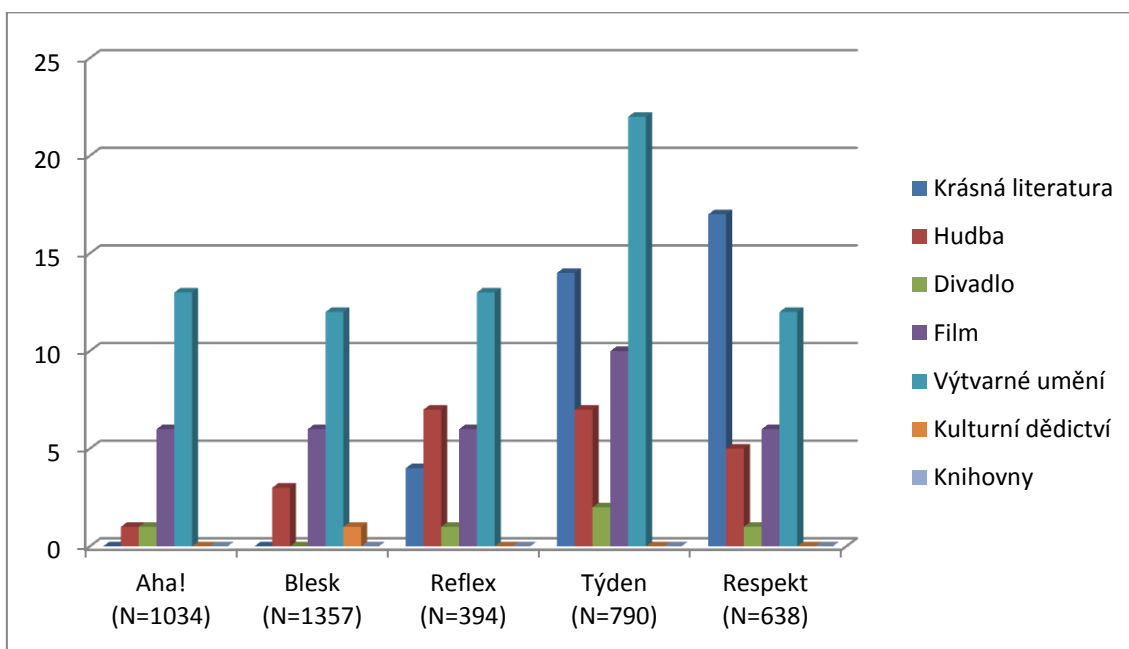
Největší podíl článků zabývajících se nizozemskou kulturou byl v deníku Právo, a to 221 článků z celkového počtu 785. Druhý nejvyšší počet byl k nalezení v MF DNES, kde se kulturních témat z Nizozemska týkalo 169 článků. MF DNES následují Lidové noviny se 135 články. Rovněž v ekonomicky orientovaných Hospodářských novinách byl slušný počet 90 článků o nizozemských kulturních tématech. Týden nabídl ve zkoumaném časovém období 55 článků týkajících se nizozemské kultury, což je nejvyšší počet ze všech zohledňovaných týdeníků. Těsně za ním se umístil týdeník Respekt s 41 články. Týdeník Reflex skončil s 31 články. V bulvárních denících Blesk a Aha! se počet článků o nizozemské kultuře prakticky nelišil, v Blesku to bylo 22 článků, v Aha! o jeden méně.

Lze tedy konstatovat, že v seriózních denících bylo obecně věnováno více prostoru nizozemské kultuře než v denících bulvárních a týdenících, u nichž je však potřeba dodat, že jsou v jistém směru limitovány právě svou týdenní periodicitou.

Graf 3 Výskyt jednotlivých kulturních témat v seriózních denících

Graf 1 ukázal, že nejčastěji se vyskytujícím kulturním tématem bylo výtvarné umění. Nejvíce se o něm psalo v Právu, kde se jednotlivých odvětví výtvarného umění týkalo 70 článků. Vzhledem k tomu, že z grafu 2 již víme, že deník Právo o nizozemské kultuře psal obecně nejvíce, není velkým překvapením, že kromě výtvarného umění se zde rovněž psalo nejvíce i o jiných kulturních tématech. Konkrétně se jedná o oblasti divadla a filmu, kterým Právo věnovalo shodný počet 36 článků. Hudebním tématům se naopak nejvíce věnovali redaktori MF DNES, celkem o nich napsali 68 článků. Lidové noviny drží prvenství v informování o nizozemské krásné literatuře, zabývali se jí v 31 článcích. O kulturním dědictví se nepsalo téměř vůbec v žádném z deníků znázorněných v grafu 3. Třikrát se o něm zmínili v MF DNES, dvakrát v Právu a Hospodářských novinách, v Lidových novinách ani jednou. Podobná situace nastala i u knihoven, nejvíce se o nich psalo v Hospodářských novinách, a to dvakrát.

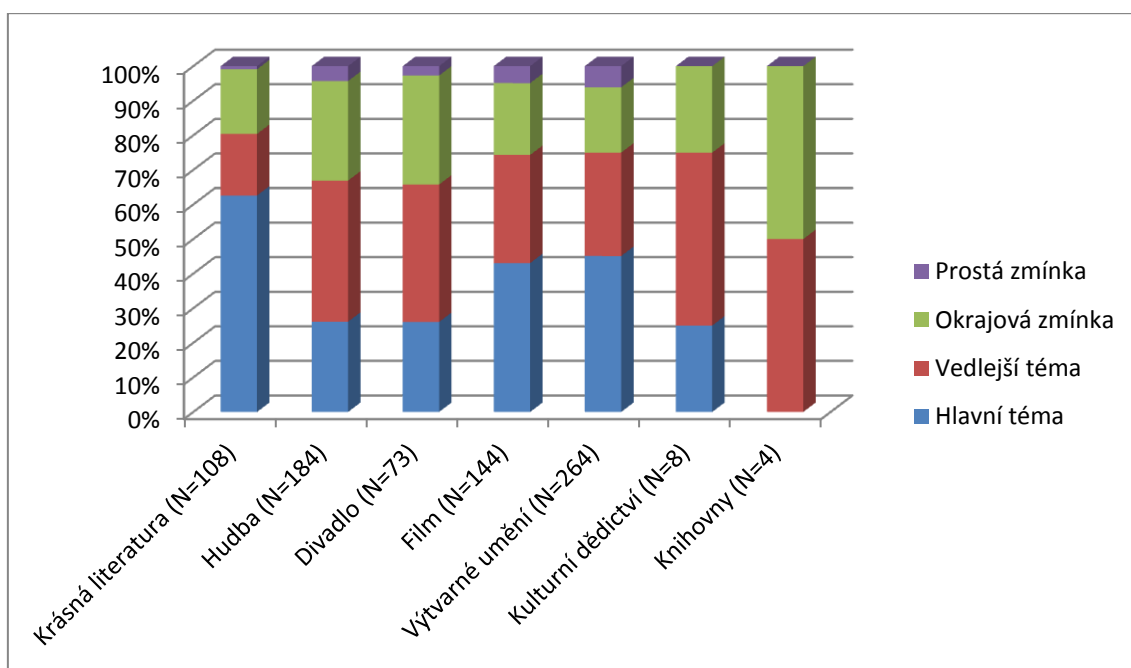
Graf 4 Výskyt jednotlivých kulturních témat v týdenících a v bulvárních denících

Z grafu 4 je patrné, že v týdenících a v bulvárních denících se vyskytovalo podstatně méně článků ze všech kulturních oblastí než v seriózních denících. Nejlépe dopadl Týden, který obsahoval čtrnáct článků o výtvarném umění, deset o filmu, sedm o hudbě a dva o divadlu. Tento týdeník byl předběhnut jen v oblasti krásné literatury Respektem (sedmnáct článků) a Bleskem, který jednou informoval o kulturním dědictví.

Graf 5 Míra důležitosti zohledňovaného kulturního tématu v českých médiích

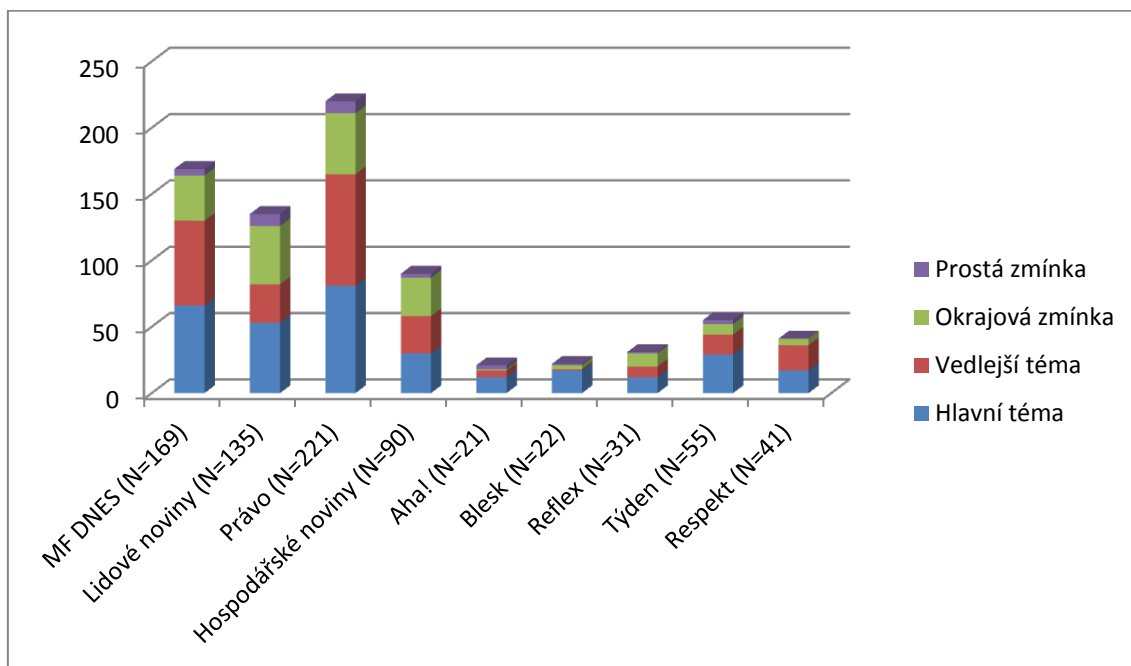
Při výzkumu bylo potřeba zohlednit míru důležitosti, která byla na určité nizozemské kulturní téma kladena. Ve většině případů se dalo konstatovat, že zohledňované kulturní téma bylo stěžejní informací článku, a tedy hlavním tématem. Konkrétně tomu tak bylo v 317 případech z celkových 785. Druhá nejčastější situace byla taková, že nizozemské kulturní téma bylo zohledňováno v rámci jiného kulturního, či nekulturního tématu, které mu bylo nadřazeno. Typickým příkladem byly například výčty nizozemských muzikantů v článcích, které informovaly o probíhajících hudebních festivalech. Vedlejším tématem byla zohledňovaná nizozemská kultura v 253 článcích. Jako okrajová zmínka bylo označeno nizozemské kulturní téma, které sice nebylo dále rozvedeno, ale v kontextu celého článku bylo důležité. Stalo se tak ve 180 článcích. Poslední možností byla prostá zmínka, kdy kulturní téma bylo zmíněno, dále nerozvedeno a navíc bylo v rámci výpovědní hodnoty daného článku spíše podružné a méně důležité. Jednalo se o 34 případů.

Graf 6 Míra důležitosti jednotlivých kulturních témat v českých médiích

Jako hlavní téma článku se nejčastěji vyskytovala nizozemská krásná literatura, více než 62% článků s touto tematikou o ní informovaly jako o hlavním tématu. Žádné jiné nizozemské kulturní téma nemělo z hlediska důležitosti tak velký úspěch. Toto zjištění zajímavě kontrastuje s faktem, že krásná literatura nepatřila mezi kulturní témata s největší pozorností médií (viz graf 1). Na druhém místě se umístilo výtvarné umění, které bylo

nosným tématem ve 45% případů. Následuje ho film, který byl hlavním tématem v 31,3% případů. Zbylé kulturní oblasti byly většinou zmiňovány jako vedlejší témata. O hudbě a divadlu se psalo jako o vedlejších tématech shodně ve 40% případů. Celá polovina článků zmiňujících kulturní dědictví Nizozemska o něm psala jakožto o vedlejších tématech. Knihovny jsou jediným kulturním tématem, které nebylo ani jednou kvalifikováno jako hlavní téma článku.

Graf 7 Důležitost nizozemské kultury v článcích jednotlivých českých médií

Nejčastěji byla nizozemská kultura hlavním tématem v článcích, které se vyskytovaly v deníku Právo, konkrétně to bylo 81 článků. Následuje MF DNES, v jejichž článcích byla nizozemská kultura stěžejním tématem v 66 případech. V Lidových novinách tomu bylo v celkem slušných 53 případech. Ostatní periodika za výše zmíněnými lehce zaostávají. V Hospodářských novinách bylo nizozemské kulturní téma hlavní informací v článku jen ve 30 případech, v Týdnu se tento počet ještě o jeden případ zmenšil. V Respektu a v Blesku bylo nalezeno shodně sedmnáct článků, jejichž hlavním tématem byla nizozemská kultura. Na posledním místě skončily Reflex a Aha! s dvanácti články, jejichž nosným tématem bylo některé odvětví ze zkoumané nizozemské kultury.

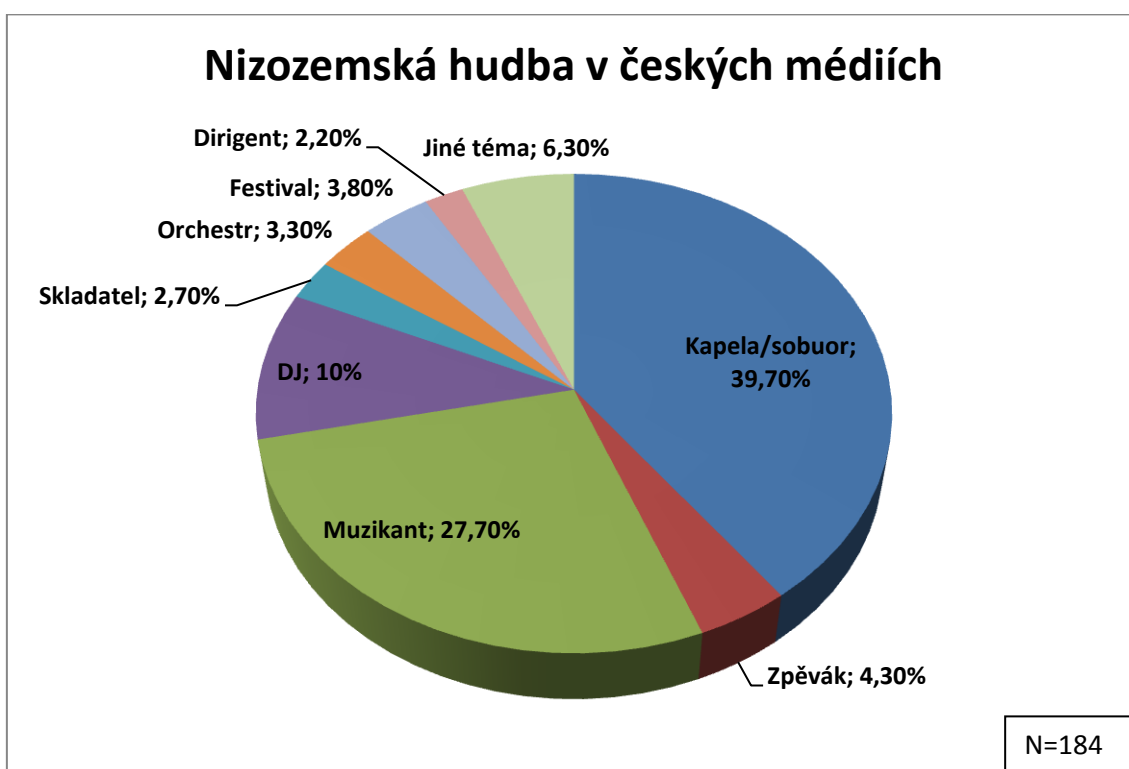
Graf 8 Témata nizozemské krásné literatury ve vybraných českých médiích

V souvislosti s nizozemskou krásnou literaturou věnovala vybraná česká média nejvíce prostoru nizozemským autorům. Jednalo se o rozhovory s danými spisovateli, obecné popisy jejich tvorby, případně byli autoři zmíněni v rámci jiných témat, mezi kterými lze uvést literární festivaly či udílení literárních cen. Celkový počet článků, v nichž jsme se mohli dočíst o nizozemských autorech, činí 34. Druhým nejčastějším předmětem článků o literatuře byly knihy nizozemských autorů. Psalo se o nich v souvislosti s již výše zmíněnými literárními akcemi, nebo se jednalo o recenze. Poměrně dost článků (24) se napsalo i o nizozemském čtenářstvu. Zbylé kategorie měly v médiích menší zastoupení. Čtyři články se zabývaly nizozemským překladem českých knih, potažmo překladatelem, kterým byl výhradně Edgar de Bruin. Stejný počet článků se věnoval nizozemské krásné literatuře obecně.

Zajímavým zjištěním je fakt, že 94% článků, u kterých bylo možno definovat, o jaký druh literatury se jedná, pojednávalo o nizozemské próze. Pouze 6% článků zmiňovalo nizozemskou poezii, a tak lze konstatovat, že nizozemská poezie v českých médiích měla ve

zkoumaných letech jen velmi malé místo. Většina článků věnujících se literatuře popisovala autory, či díla 21. stol.

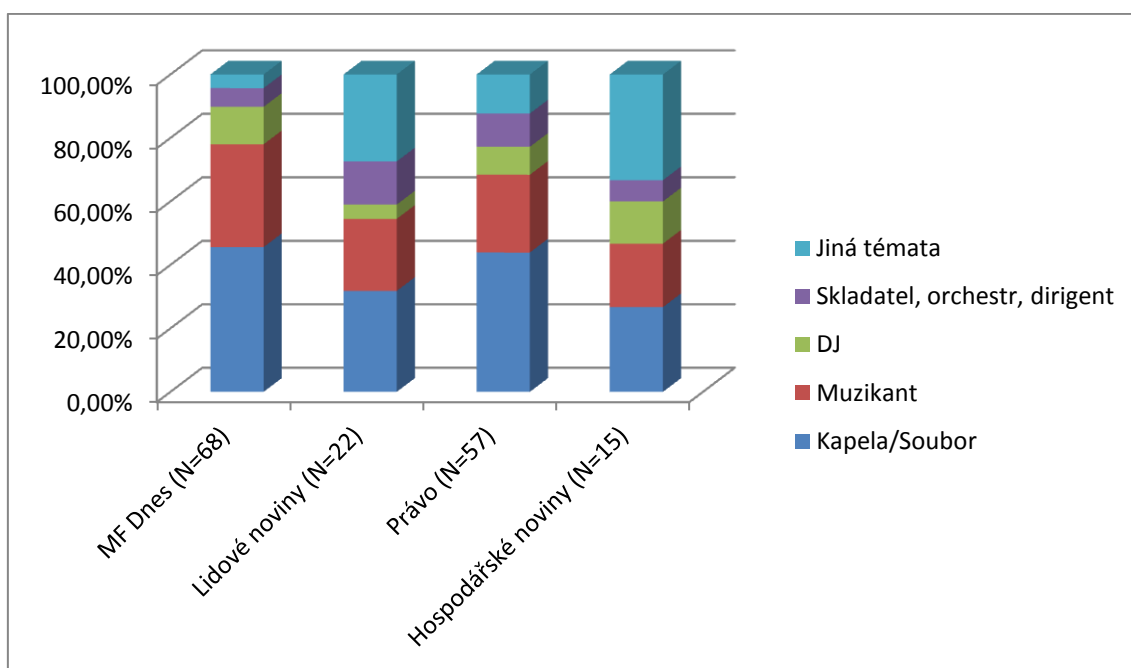
Články v českých médiích zmiňovaly nejčastěji konkrétně spisovatele Harryho Mulische, o kterém bylo napsáno celkem dvanáctkrát. Z toho se šest článků zabývalo jeho románem *Objevení nebe*. Stejný počet článků byl však věnován i Willemu Frederiku Hermansovi, čtyřikrát se napsalo o románu *Temná komora Damoklova* a třikrát se média zabývala románem *Už nikdy spánek*. Následuje ho Cees Nooteboom, o kterém jsme si mohli přečíst desetkrát. Z toho třikrát o románu *Ráj ztracený*. Na pomyslném čtvrtém místě skončili Arnon Grunberg a Anna Enquist. Rozebírány byly dva romány Anny Enquistové, dvakrát se jednalo o *Návrat domů* a jednou o *Kontrapunkt*. V souvislosti s Grunbergem se česká média zabývala jeho knihami *Tirza* (dva články) a *Fantomová bolest* (jeden článek). Čtyřikrát byl prostor věnován spisovatelce Margriet de Moor, z toho se tři články věnovaly dílům *Malíř a dívka*, *Utonulá* a *Šedá, bílá, modrá*. Rovněž čtyřikrát se psalo o Tommy Wieringovi, pokaždé v souvislosti s jeho knihou *Joe Kluzák*.

Graf 9 Témata nizozemské hudby ve vybraných českých médiích

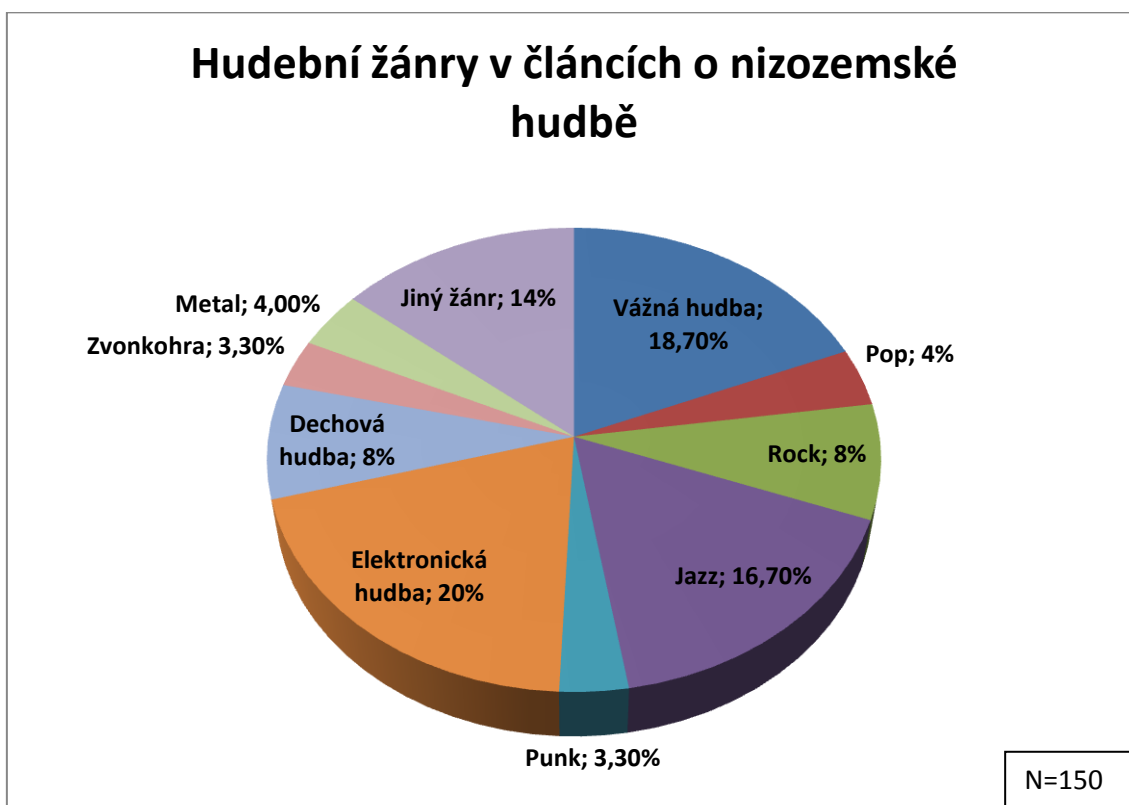
Největší prostor byl věnován nizozemským kapelám, souborům a dalším skupinám hudebníků. Z článků zabývajících se nizozemskou hudbou o nich psalo téměř 40%, tedy 73 článků z celkového počtu 184. Na druhém místě skončili muzikanti, kteří se buďto v kapelách

neorganizují, nebo byli článkem jasně zohledňováni před případnou kapelou, ve které působí. Napsalo se o nich 51 článků. Známí nizozemští dýdžejové byli zmíněni v 19 člancích. O zpěvácích, či zpěvačkách se napsalo osmkrát, zbylá témata byla brána v potaz pouze v sedmi a méně člancích. Mezi jiná témata, která jsou v grafu 9 sloučena dohromady, patří producenti, koncerty, udílení cen, zvukaři, nebo večírky bez živé hudby, všechna tato témata však byla většinou zmíněna jen v jednom případě.

Graf 10 Podíl nejčastějších nizozemských hudebních témat v seriózních denících

Jak dokazuje graf 10, jednotlivá hudební témata byla v seriózních denících zohledňována poměrně podobně. Snad jen v Lidových novinách byla věnována menší pozornost dýdžejům a naopak větší prostor zde získali skladatelé, orchestry a dirigenti. Ostatní tiskoviny zde nejsou uvedeny, jelikož obsahovaly méně než patnáct článků o daném tématu.

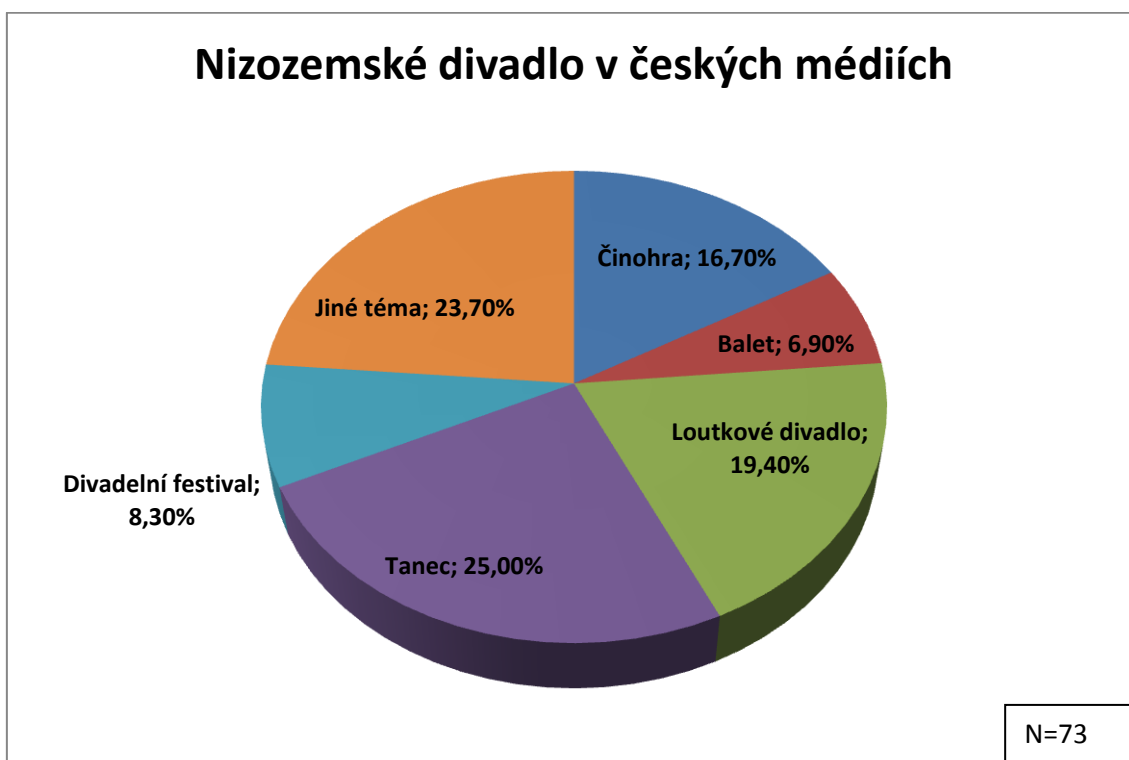
Graf 11 Přehled hudebních žánrů

V člancích s nizozemskou hudební tematikou je často uvedeno, k jakému hudebnímu žánru se umělec řadí. Jak ukazuje graf 11, 20% všech hudebních článků, což znamená 30 případů, se týkalo žánru elektronické hudby. Toto zjištění koresponduje s odhalením, že nejčastěji zmiňovaným hudebním umělcem byl dýdžej Tiësto, objevil se hned v jedenácti člancích z celkového počtu 184. Vážná hudba byla tématem 28 článků, konkrétní představitelkou tohoto žánru byla především houslistka Janine Jansen, která byla třetí nejčastěji zmíněnou umělkyní, psalo se o ní v pěti člancích. Na třetím místě se objevuje jazz, žánr 25 článků. V souvislosti s jazzem se nejčastěji psalo o zpěvačce Caro Emerald a čelistovi Ernstovi Reijsegerovi, každému z nich se věnovaly tři články. S dvanácti články na kontě skončily hudební žánry rock a dechová hudba. Dechové kapely většinou nebyly blíže specifikovány, v rocku vede kapela The Ex, která byla předmětem osmi článků. The Ex jsou tak druhými nejčastěji popisovanými nizozemskými hudebními umělci po již zmiňovaném dýdžejovi Tiëstovi. Toho na poli elektronické hudby doplnily ještě skupiny Noisia a Kraak & Smaak, obě dvě se čtyřmi články, a dýdžej Ferry Corsten, o kterém se napsaly tři články.

Populární a metalové hudby se týkalo šest článků, zvonkové hry jen o jeden méně. Na rozdíl od popu a metalu byla však zvonkohra v českých médiích jasně zastoupena jedním konkrétním umělcem, a to Boudewijnem Zwartem, který je rovněž pianista, a o kterém se

přímo zmiňovaly tři články. Mezi sloučené jiné žánry, kterých se většinou týkal vždy jeden článek, patří například punk, folk, reggae, hip hop, nebo barokní a renesanční hudba.

Ve 122 případech z celkových 184 bylo specifikováno místo hudební akce, na kterých zohledňovaní umělci vystupují. Pokud totiž nebyli kvalifikováni jako hlavní téma článku, psalo se o nich většinou v rámci hudebních festivalů (60% případů), případně v souvislosti s jednotlivými koncerty, občas se jednalo o recenze. V celých 93% případů se akce konaly v České republice, je tedy zřejmé, že o nizozemských umělcích se z českých médií dozvíme primárně tehdy, pokud přijedou vystupovat do České republiky. O hudebních akcích v Nizozemsku se psalo jen v 7% procentech případů, což znamená osmkrát. Jednalo se například o hudební festivaly *Holland Festival* a *Eurosonic*.

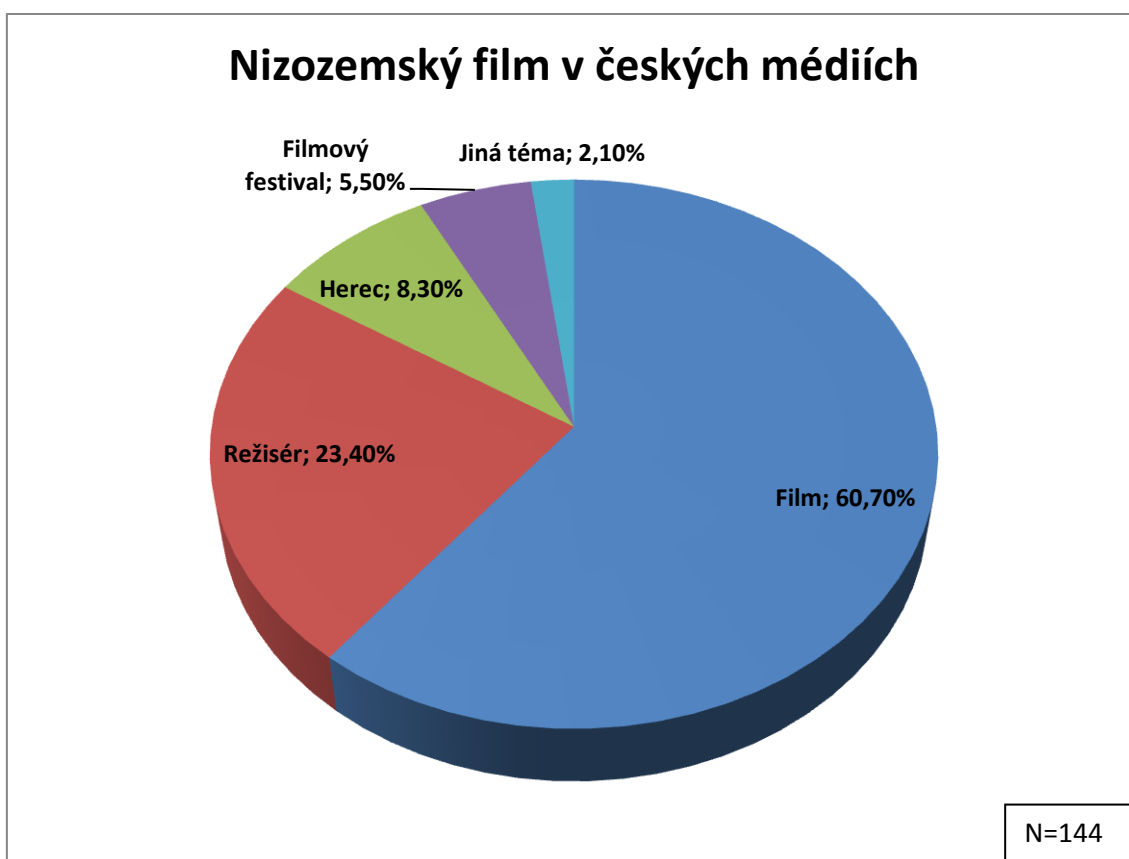
Graf 12 Divadelní témata ve vybraných českých médiích

Z celkových 73 článků se jich největší počet týkal tance, jednalo se o osmnáct článků. Přispěl k tomu i baletní soubor Nizozemské taneční divadlo¹¹², kterého se týkalo sedm článků. Mezi všemi konkrétními divadelními umělci, soubory, díly a akcemi tak bylo nejmenovanější. O nizozemském loutkovém divadle se psalo čtrnáctkrát, pokaždé v souvislosti s příjezdem ukázky tohoto umění do České republiky. Činohra byla tématem dvanácti článků, největší

¹¹² V nizozemštině: Nederlands Dans Theater. V médiích se vyskytoval český i nizozemský název.

pozornost byla věnována hře *Fuk* od Marii Goos, přímo se jí týkalo pět článků. Čtyři články věnovaly pozornost divadelní hře *Na mělčině*, jejímž autorem je Frank Houtappels. Psalo se o nich v souvislosti s jejich uvedením na česká divadelní prkna. Divadelní festival byl zohledněn šestkrát, konkrétně se jednalo o nizozemský *Holland Dance Festival* a český festival nizozemské kultury *NethWorks.cz*. Baletu se týkalo jen pět článků. Jiná divadelní témata, která obsahuje graf 12, se zdají být velmi početná z hlediska procentuálního vyjádření, je však třeba podotknout, že se jedná o více témat, která měla většinou velmi malé zastoupení (obvykle jeden článek), a proto zdánlivě představují mnoho procent. Konkrétně se jedná například o operu, dirigenta, sólistu nebo scénografa.

Ve všech článcích, kde se divadelní témata dala časově zasadit (celkem 65 případů z celkových 73), se psalo o umělcích, dílech a akcích spadajících do 21. stol. O starším nizozemském divadle se ve zkoumaném období nepsalo.

Graf 13 **Témata nizozemského filmu ve vybraných českých médiích**

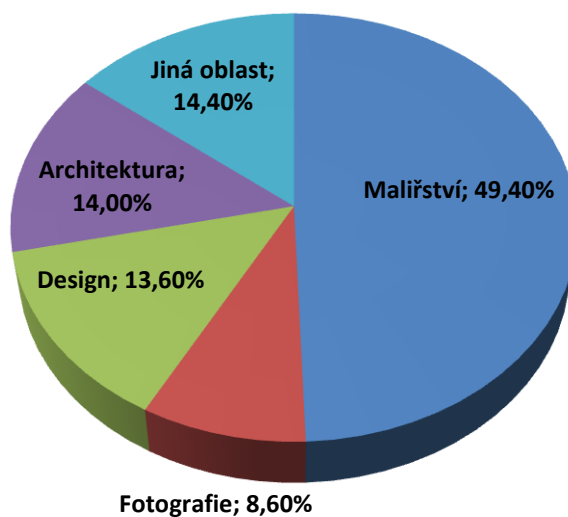
Většina článků pojednávajících o nizozemském filmu se soustředila na konkrétní film, popřípadě na více filmů. Z celkových 144 článků se jich konkrétním filmem zabývalo 88. Pokud konkrétní film nebyl hlavním tématem článku, nýbrž tématem vedlejším, případně

okrajovou, nebo prostou zmínkou, byl obvykle (52,4% případů) zohledňován v rámci hlavního tématu filmového festivalu. Nizozemský režisér byl zohledňovaným nizozemským filmovým tématem ve 34 případech, dvanáctkrát se napsalo o herci, nebo herečce. V osmi článcích figuroval nizozemský filmový festival.

Z celkového počtu 131 článků, ve kterých lze periodizovat film, nebo umělce se jich 127 (97%) zabývalo současným uměním 21. stol.

Nejčastěji se média zmiňovala o specifickém nizozemském filmu *Fitna (Rozvrat)*. Jedná se o krátký protiislámský film nizozemského politika Geerta Wilderse, který se objevil ve 37 článcích. Čtyřikrát se média zabývala filmem *Winter in Wartime (Zima za války)* a stejný prostor dostal i snímek pro děti *Tom Kulička*. Z řad režisérů se média nejvíce věnovala v roce 2004 na ulici zavražděnému Theo van Goghovi. Jeho jméno figurovalo v devíti článcích. Média se ovšem logicky věnovala především tomu, že za svůj film, který pojednával o násilí na ženách v islámské společnosti, zaplatil režisér životem. Nicméně, alespoň v jednom případě se jeho jméno objevilo i v souvislosti se snímkem *Interview*. Prostor ve čtyřech článcích získal i režisér Jasper Schuringa, ten však upoutal pozornost médií výhradně díky svému hrdinskému činu z roku 2009, kdy na palubě letadla zneškodnil nebezpečného atentátníka. O jeho filmové tvorbě se čeští čtenáři nedozvěděli nic. Pro umělecké kvality se však tiskoviny čtyřikrát věnovaly režisérům Paulu Verhoevenovi a Antonu Corbijnovi. Z dílny Antona Corbijna se do českých novin dostaly snímky *Control* a *The American*. Nejčastěji zmiňovaným nizozemským festivalem byl Rotterdamský filmový festival.

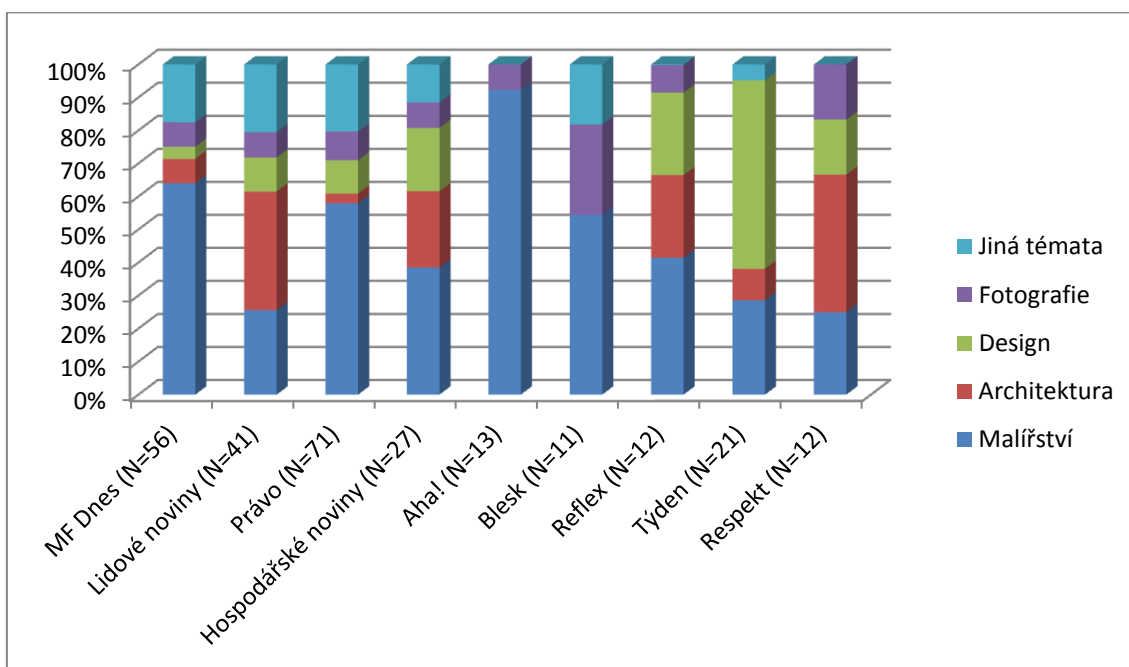
Nizozemské výtvarné umění v českých médiích

N=264

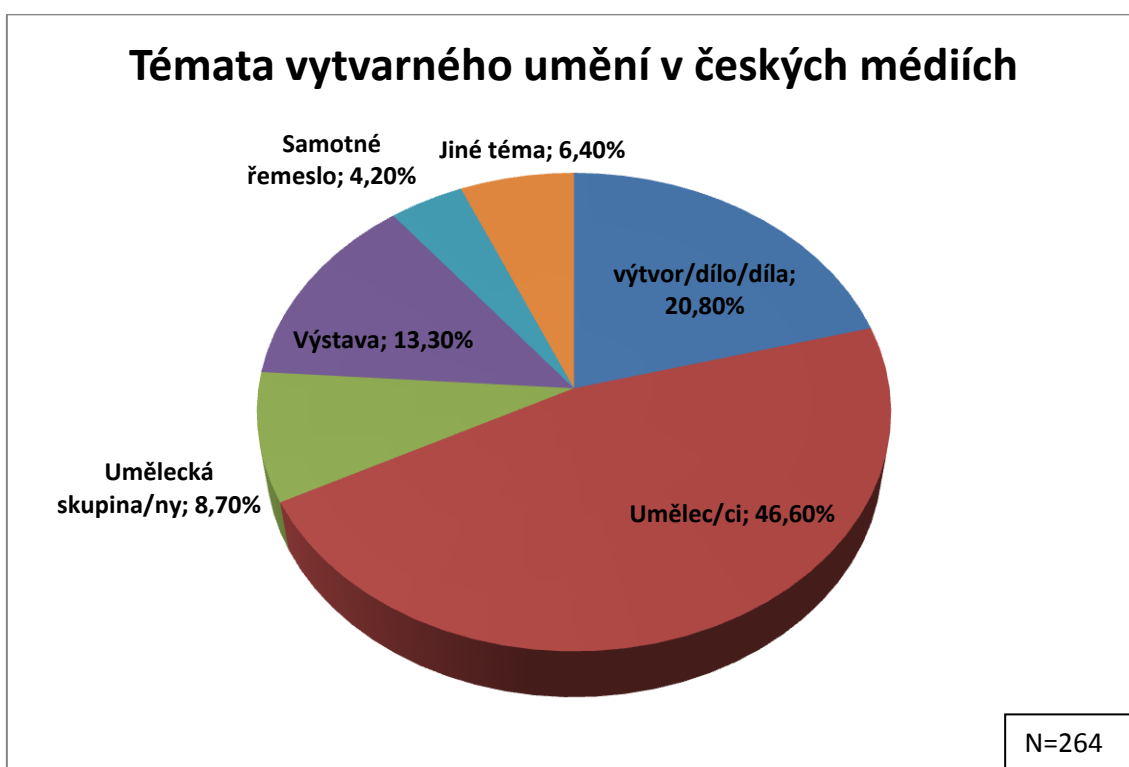
Graf 14 Oblasti nizozemského výtvarného umění v českých médiích

Téměř 50% všech článků zmiňujících nizozemské výtvarné umění se soustředilo na malířství. Konkrétně to bylo 127 článků z celkových 264. Všem ostatním oblastem výtvarného umění se dostalo podstatně menší pozornosti. Architekturu se zabývalo 36 článků, designem 35 a fotografií 22. Zbylé umělecké oblasti jsou v grafu 14 vyjádřeny procentuálně společně. Z oněch jiných oblastí se sedmnáct článků věnovalo multižánrovým akcím, které spojovaly více oblastí výtvarného umění dohromady. Devět článků se zabývalo sochařstvím. O kresbě, restaurátorství malířských děl a grafickém designu pojednávaly vždy tři články.

Graf 15 Podíl jednotlivých oblastí výtvarného umění v českých médiích

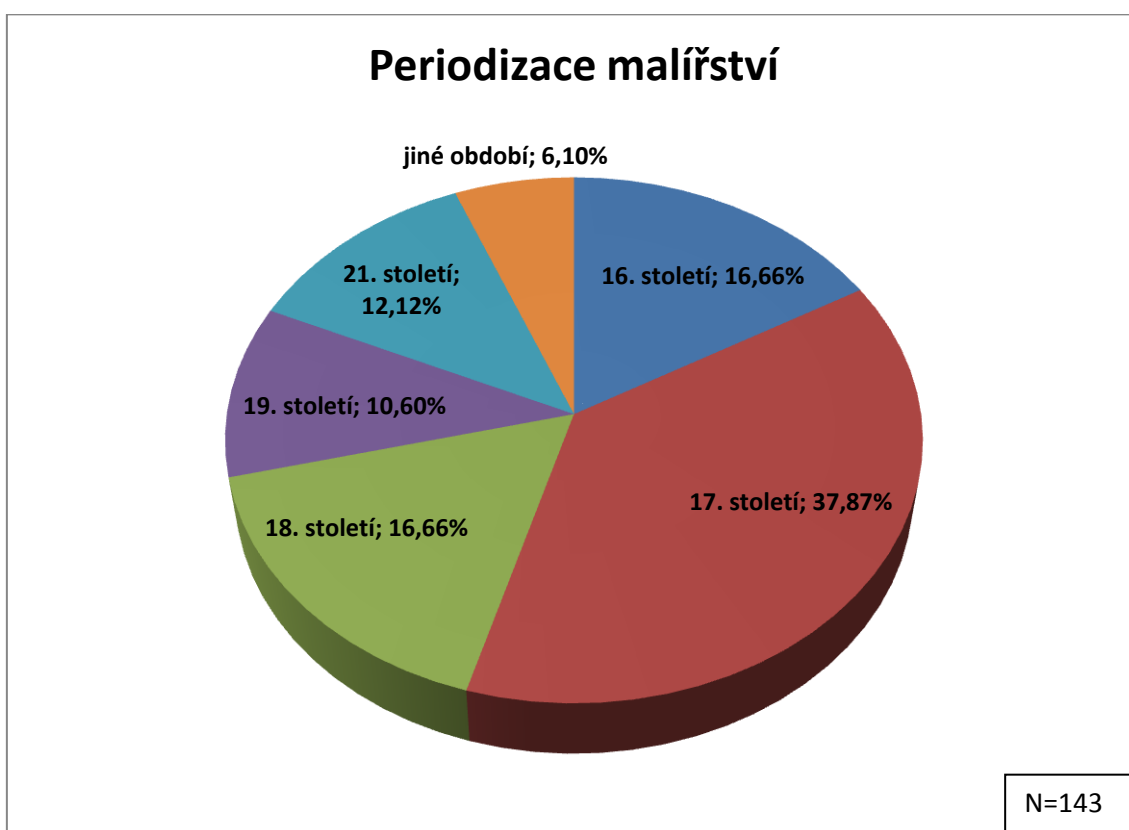
Graf 15 znázorňuje, v jaké míře se o jednotlivých oblastech výtvarného umění psalo v jednotlivých českých médiích. V seriózních i bulvárních denících většinou vítězí oblast malířství. Pouze v Lidových novinách byla dominantním tématem architektura. Na první pohled je rovněž zajímavé, že v Týdnu se velmi často psalo o designu, který v ostatních novinách tolik prostoru nedostal.

Graf 16 Zohledňovaná témata oblastí výtvarného umění v českých médiích

123 článků z celkových 264 se v souvislosti s výtvarným uměním soustředily na konkrétního umělce, případně na více umělců. Samotné dílo, které výtvarnou činností vzniklo, bylo předmětem 55 článků. 35 článků informovalo především o výstavě, na které byla díla nizozemských umělců vystavena. O umělcích soustředěných v ateliéru, nebo studiu, pod jehož jménem vystupují, se zmínilo 23 článků. Obecně se určitou oblastí výtvarného umění zabývalo jedenáct článků. Mezi jinými tématy znázorněnými v grafu 16 se rozumí především kurátoři a umělecké veletrhy, festivaly a soutěže.

Pokud zohledňované nizozemské téma výtvarného umění bylo v článku tématem vedlejším, případně okrajovou, nebo prostou zmínkou, pak se toto téma nejčastěji objevovalo v souvislosti s informováním o výstavách (25,7%) a uměleckých festivalech (13,2%). Často byla tato témata uvedena také v rámci článků, které informovaly o probíhajících kulturních akcích.

Graf 17 Periodizace malířství zohledňovaného článku o výtvarném umění

Článků, které ve svém textu jasně periodizovaly malířské umění, bylo celkem 143. Největší pozornost českých médií byla věnována nizozemskému malířství 17. stol., neboli zlatého věku. Konkrétně se jednalo o 67 článků. 16. stol. můžeme vnímat jako takový předvoj zlaté doby a 18. stol. lze v jistém smyslu chápat jako její doznívání. I z tohoto důvodu většina výstav, které se v letech 2007-2012 konaly v České republice, a o kterých se psalo v českých médiích, nabízela nizozemské malířské umění 16., 17. a 18. stol. Hned po malířství 17. stol. se v médiích psalo nejčastěji o malířství 19. stol. (25 článků), a to ve spojitosti s Vincentem van Goghem.

Konkrétními umělci ze všech zohledňovaných oblastí výtvarného umění, o kterých se psalo nejčastěji, byli Rembrandt van Rijn a Vincent van Gogh. O Rembrandtovi, nejznámějším nizozemském malíři 17. stol., se psalo ve 28 článcích. Osobnosti Vincenta van Gogha, který působil v 19. stol., se rovněž věnovalo přesně 28 článků. Oba dva umělci tedy v českých médiích mají své místo a dokonce se dá říci, že totožné. Z konkrétních děl malíře Rembrandta byla jmenována především jeho slavná *Noční hlídka*, ale také *Busta muže s nákrčníkem a*

baretem. Hojně se o něm psalo také v souvislosti s výstavou Rembrandt & Co., kterou pořádala Národní galerie v Praze v první polovině roku 2012. O té pojednávalo devět článků z výše uvedených 28. Vincent van Gogh byl předmětem zájmu médií i z důvodu jeho komplikované povahy. Čtyřikrát se média zabývala jeho dílem *Vlčí máky*, které bylo ukradeno z muzea v Káhiře v roce 2010.

Třetím nejčastěji zmiňovaným výtvarným umělcem byl další zástupce malby 17. stol., Jan Vermeer. Věnovalo se mu osm článků. Šest článků se zmínilo o designovém studiu Makking & Bey, a to hlavně v souvislosti s festivalem Designblok, který probíhá každý rok v Praze. Rovněž šestkrát se média zabývala osobností designéra Richarda Huttena, který je spjatý s jiným současným designovým studiem jménem Droog Design. Předmětem zájmu šesti článků byl i slavný architekt Rem Koolhaas a šestkrát se média věnovala také prestižní fotografické soutěži World Press Photo, jejímž sídlem je Amsterdam.

Poslední dvě kulturní témata, která byla v rámci výzkumu zkoumána, bylo kulturní dědictví a knihovny. Psalo se o nich však jen sporadicky. Nicméně, třikrát se český čtenář mohl setkat s konkrétním názvem nizozemského muzea. Ve dvou případech to bylo *Drents Museum* a jednou Muzeum J.A.Komenského v Naardenu. Veřejné knihovny byly zmíněny pouze ve třech člancích a odborná knihovna jen v jednom.

Závěr

Na tomto místě je třeba zodpovědět výzkumné otázky práce a potvrdit, či vyvrátit stanovenou hypotézu. Hlavní výzkumná otázka zněla: „*Do jaké míry se vybraná česká média věnovala nizozemské kultuře v období 1.9.2007-1.9.2012?*“. Za těchto pět let se ve vybraných českých médiích objevilo téměř 13 000 článků, v jejichž textu bylo jasně specifikováno, že popisovaná událost má co do činění s Nizozemskem.¹¹³ Je však třeba připomenout, že u seriózních deníků musely být některé rubriky předem vyřazeny z průzkumu a nelze stoprocentně vyloučit, že se v nich články o nizozemské kultuře neobjevily. Ačkoliv autorka nepředpokládá, že by se v těchto vyloučených rubrikách našlo větší množství takových článků, vidí tuto skutečnost jako možnou slabinu výzkumu.

Z celkových 12 995 článků bylo 785 z nich posouzeno jako vhodných pro kvantitativní obsahovou analýzu nutnou k zodpovězení výzkumných otázek bakalářské práce. Odpověď na hlavní výzkumnou otázku tedy zní, že během let 2007-2012 se ve vybraných českých médiích napsalo 785 článků, které informovaly českého čtenáře o nizozemské kultuře. To znamená, že ročně bylo otisknuto v průměru 157 článků o kultuře Nizozemska. Na jeden měsíc takových článků tudíž vychází přibližně třináct. Nedá se tedy říci, že bychom se v českém tisku setkávali s nizozemskou kulturou denně, lze však konstatovat, že své místo v českých médiích má.

Vedlejší výzkumná otázka se tázala, „*na která kulturní témata byl ve zvoleném období kladen větší důraz.*“. Výzkum odhalil, že největší prostor byl věnován nizozemskému výtvarnému umění, o němž se zmínilo téměř 34 % ze všech článků vstupujících do analýzy. Poměrně hodně se média zabývala i nizozemskou hudbou, o které se psalo ve 23,4 % článků. Trojici kulturních témat, na která byl v médiích kladen větší důraz, uzavírá nizozemský film (18,3 % článků). Pod patnácti procenty zůstala kráná literatura a na 10 % těsně nedosáhlo nizozemské divadlo. Tato dvě témata nezískala v porovnání s předchozími obecně tolik prostoru, je však vhodné připomenout graf 3 a graf 4, které znázorňují, která témata byla v jednotlivých vybraných médiích upřednostňována. Jmenovitě z grafu 3 je například patrné, že méně zmiňovaná krásná literatura je však v Lidových novinách druhým nejčastěji popisovaným kulturním tématem.

Co se týče hypotézy, která předjímal, že: „*pozornost českých médií je soustředěna především na nizozemské výtvarné umění 17. stol.*“, lze usoudit, že hypotéza byla výzkumem

¹¹³ Díky již zmíněným zadaným heslům *nizozemsk**, *holandsk** a *holand'an**

potvrzena. Ze všech kulturních témat byla výtvarnému umění věnována největší pozornost, konkrétně se jednalo o 264 (33,6 %) z celkových 785 článků (viz graf 1). Z těchto 264 článků jich 67 bylo časově zařazeno do 17. stol. Výzkum navíc prokázal, že všechny články, které výtvarné umění periodizovaly jako 17. stol., se zabývaly malířstvím. Hypotézu lze tedy doplnit tvrzením, že konkrétním výtvarným uměním zlatého věku, o kterém se psalo v českých médiích skutečně nejvíce, bylo malířství. Mezi tiskovinami uvedenými malíři byli Rembrandt van Rijn, Jan Vermeer, Jan Steen, Jacoba van Ruisdael, Barent Fabricius a Pieter de Hooch. Nejvyšší počet článků o výtvarném umění v letech 2007-2012 nabídl deník Právo, a to 70. Nejméně jsme se o výtvarném umění dočetli v bulvárních denících Aha! (13) a Blesk (12). V deníku Právo se také psalo o nizozemské kultuře obecně nejvíce, z celkového počtu 785 článků jich 221 napsala redakce Práva.

V závěru práce lze rovněž konstatovat, že hlavní témata nizozemské kultury, která byla k dispozici v tištěných publikacích (viz kapitola 3. Obraz nizozemské kultury v publikacích dostupných v České republice) se s tématy poskytnutými zkoumanými médii spíše shodují. V obou případech bylo odhaleno, že největší pozornost je soustředěna na dvě slavná jména – Rembrandt van Rijn a Vincent van Gogh. V oblasti hudby jsou vyzdviženi umělci elektronické a jazzové hudby a ani v jednom případě nebyla opomenuta Nizozemci oblíbená zvonková hra. Co se týče literatury, je nutno zmínit, že v tištěných publikacích se často vyskytovalo jméno spisovatele Multatuliho, v médiích však nebyl předmětem zájmu ani jednou. Autorka bakalářské práce si tuto skutečnost vysvětluje tím, že deníky a týdeníky se až na výjimky¹¹⁴ zabývaly hlavně současnými umělci, uměleckými díly a akcemi. Nejvýraznějším architektem Nizozemska je podle zkoumaných publikací i vybraných českých médií Rem Koolhaas. V publikacích často uváděné jméno architekta Gerrita Rietvelde se ve zkoumaných tiskovinách neobjevilo, důvod je stejný jako v případě již zmiňovaného Multatuliho.

Po zodpovězení hlavní i vedlejší výzkumné otázky a potvrzení hypotézy zbývá dodat, že provedený výzkum, který podhalil, jak je prezentována nizozemská kultura v některých českých sdělovacích prostředcích, by mohl být v budoucnu doplněn a vylepšen zrobustněním zdrojového aparátu a rozšířením definice kultury o neumělecké sféry. Vznikl by tak ucelenější obraz o tom, jak je v Čechách vnímána nizozemská kultura a potažmo i společnost. Tato bakalářská práce může sloužit jako příklad, jakým způsobem lze podobných cílů dosáhnout a zároveň sama dílčí cíle plní.

¹¹⁴ Mezi tyto výjimky paradoxně patří právě dva nejčastěji jmenovaní umělci Rembrandt van Rijn a Vincent van Gogh, přičemž právě články o Rembrandtovi van Rijnovi přispěly velkou měrou k potvrzení hypotézy.

Seznam použité literatury, internetových zdrojů

1) Průvodci, odborné knihy, slovníky

BESAMUSCA, Emmeline, ed. a VERHEUL, J., ed. *Discovering the Dutch: on culture and society of the Netherlands*. Amsterdam: Amsterdam University Press, ©2010. 304 s. ISBN 978-90-8964-100-7.

BRADNOVÁ, Šárka a POBEROVÁ, Slávka. *Nizozemsko: průvodce do zahraničí*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2000. 181 s. Globus. ISBN 80-7033-656-0.

BROOS, Ton J., ed., BRUYN LACY, Margriet, ed. a SHANNON, Thomas F., ed. *The Low Countries: crossroads of cultures*. Münster: Nodus Publikationen, ©2006. 256 s. Studies in Dutch Language and Culture, vol. 1. ISBN 3-89323-711-9.

BRÜGGE, Dirk ter. *Nizozemsko*. České vyd. 2. Praha: Jan Vašut, 2003. 128 s. Merian live!; 13. ISBN 80-7236-330-1.

GUINS, Raiford, ed. a CRUZ, Omayra Zaragoza, ed. *Popular culture: a reader*. Los Angeles: Sage Publications, 2005. 549 s. ISBN 978-0-7619-7472-7

HARMANS, Gerard M. L. *Nizozemsko*. Vyd. 2. V Praze: Ikar, 2008. 480 s. Společník cestovatele. ISBN 978-80-249-1030-7.

HAVLÍKOVÁ, Veronika, ed. *Holandská čítanka: Gutenbergova čítanka současné prózy z Nizozemska: nizozemsko-české vydání*. Vyd. 1. Praha: Gutenberg, 2011. 233 s. Gutenbergova čítanka; sv. 8. ISBN 978-80-86349-43-5.

HORÁKOVÁ, Hana. *Kultura jako všelék?: kritika soudobých přístupů*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. 318 s. Studijní texty; sv. 57. ISBN 978-80-7419-103-9.

INDRA, Bořivoj. *Nizozemsko: podrobné a přehledné informace o historii, kultuře, městech, přírodě a turistickém zázemí Nizozemska*. 2. vyd. Praha: Freytag & Berndt, 2010. 264 s. Průvodce na cesty. ISBN 978-80-7445-023-5.

KALIVODA, Jaroslav. *Nizozemsko: průvodce*. 1. vyd. Praha: Vodnář, 2009. 118 s. Průvodce. ISBN 978-80-86226-99-6.

KOHNSTAMM, Dolph a CASSEE, Elly. *Het Cultureel Woordenboek: Encyklopedie van de algemene ontwikkeling*. Amsterdam: Anthos, 2002. ISBN 90-414-0628.

KOHNSTAMM, Dolph a CASSEE, Elly. *Het Nieuw Cultureel Woordenboek: Encyklopedie van de algemene ontwikkeling*. Amsterdam: Anthos, 2003. ISBN: 90-414-07537.

LINHART, Jiří, ed., VODÁKOVÁ, Alena, ed. a KLENER, Pavel, ed. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996. 2 sv. ISBN 80-7184-311-3.

PRICE, J. L. *Culture and society in the Dutch Republic during the 17th century*. 1st print. London: Batsford, ©1974. 260 s. ISBN 0-7134-1525-8.

SCHULZ, Winfried et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011. 149 s. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze; 2. ISBN 978-80-246-1980-4.

TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 293 s. ISBN 978-80-7367-683-4.

VER BERKMOES, Ryan a ZIMMERMAN, Karla. *Nizozemsko*. 1. české vyd. Praha: Svojtka & Co., 2010. 365 s. Z řady průvodců Lonely Planet. ISBN 978-80-256-0430-4.

VRIES, Jan de, ed. a FREEDBERG, David, ed. *Art in history, history in art: studies in seventeenth-century Dutch culture*. Santa Monica: J. Paul Getty Museum, 1991. 444 s. Issues & debates. ISBN 0-89236-200-6.

2) Časopisy

NE-BE. Praha: NE-BE - Společnost pro nizozemskou a vlámskou kulturu, 2011 [1999]- . ISBN 978-80-905100-0-5.

3) Dokumenty vydané nizozemským Ministerstvem zahraničí

Die Niederlande im Überblick. Den Haag: Ministerie van Buitenlandse Zaken, 2000. 72 s. ISBN 90-5328-236-X.

4) Internetové zdroje

Aha! [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://www.ahaonline.cz>

Blesk [online]. [cit. 11.11.2011]. Dostupné z: <http://www.blesk.cz>

De Nieuwe Gids. Tweemaandelijksch Tijdschrift voor Letteren, Kunst, Politiek en Wetenschap (1885-1894). In: *Literatuurgeschiedenis.nl* [online]. [cit. 29.11.2012]. Dostupné z: <http://www.literatuurgeschiedenis.nl/lg/19de/thema/lg19052.html>

Dům Rietvelda a Schröderové (Rietveld Schröderhuis (Rietveld Schröder House)). In: *Hedvabnastezka.cz* [online]. 12.10.2011 [cit. 29.11.2012]. Dostupné z: <http://www.hedvabnastezka.cz/zeme/evropa/nizozemsko/7297-dum-rietvelda-a-schroderove-rietveld-schroderhuis-rietveld-schroder-house>

Economia, a.s. [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz>

EMPRESA MEDIA, a.s. In: *Abccr.cz* [online]. [cit. 11.11.2011]. Dostupné z: <http://www.abccr.cz/vydavatelstvi-v-systemu/seznam-vydavatelu/mediacop-s-r-o>

Het Koninklijk Concertgebouworkest [online]. [cit. 29.11.2012]. Dostupné z:

<http://www.concertgebouworkest.nl/nl/het-orkest/biografie/>

Het Rietveld Schröderhuis. In: *Centraalmuseum.nl* [online]. [cit. 29.11.2012]. Dostupné z: <http://centraalmuseum.nl/bezoeken/locaties/rietveld-schroederhuis>

Hospodářské noviny: každý den s náskokem. In: *Economia.ihned.cz* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/2/obsah-sekce/hospodarske-noviny>

Lidové noviny. In: *Mafra.cz* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: http://www.mafra.cz/cs/default.asp?y=mafra_all\cs_produkty-a-sluzby_lidove-noviny.htm&menu

Mediální skupina MAFRA sdružuje pod svou střechou produkty ze všech oblastí mediálního trhu. In: *Mafra.cz* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: http://www.mafra.cz/cs/default.asp?y=mafra_all\cs_o-spolecnosti_portret-spolecnosti.htm

Městská knihovna v Praze [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: <http://www.mlpcz>

MF DNES. In: *Mafra.cz* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: http://www.mafra.cz/cs/default.asp?y=mafra_all\cs_produkty-a-sluzby_mlada-fronta-dnes.htm

Národní knihovna České republiky [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: <http://www.nkp.cz>

NEWTON Media [online]. [cit. 8.12.2012]. Dostupné z: <http://www.newtonmedia.cz> (rovněž dostupné v knihovně společenských věd T.G. Masaryka v Jinonicích)

Nieuwe staatkundige verhoudingen. In: *Rijksoverheid.nl* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/caribische-deel-van-het-koninkrijk/nieuwe-staatkundige-verhoudingen>

Nyse Euronext [online] [cit. 29.11.2012]. Dostupné z: <http://www.nyx.com/nl/who-we-are/history/amsterdam>

O Reflexu. In: *Reflex.cz* [online]. 16.3.2012 [cit. 11.11.2012]. Dostupné z:
<http://www.reflex.cz/clanek/system-o-reflexu/36388/o-reflexu.html>

Předplatné. In: *Reflex.cz* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z:
<http://www.reflex.cz/clanek/system-predplatne/36289/predplatne.html>

Raad voor Cultuur [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z: <http://www.cultuur.nl>

Respekt. In: *Economia.ihned.cz* [online]. [cit. 11.11.2011]. Dostupné z:
<http://economia.ihned.cz/659/obsah-sekce/respekt>

Ringier Axel Springer [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z:
<http://www.ringieraxelspringer.cz/company>

Ringier Axel Springer [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z:
<http://www.ringieraxelspringer.cz/inzerce/blesk>

Ringier Axel Springer [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z:
<http://www.ringieraxelspringer.cz/inzerce/aha#>

SOUKUP, Petr, *Statistika II*, 2008/2009 [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z:
http://word.office.live.com/wv/WordView.aspx?FBsrc=https%3A%2F%2Fwww.facebook.com%2Fattachments%2Fdoc_preview.php%3Fmid%3Did.394927080582095%26id%3Da713f8ef21bc932d5b6d6ff77bc0fa%26metadata&access_token=674574620%3AAQD6t57DHirp_Cdf&title=Statistika_v%C5%A1e

Společnost pro nizozemskou a vlámskou kulturu NE-BE [online]. [cit. 27.11.2012]. Dostupné z: www.ne-be.cz

Subsidies voor cultuur. In: *Rijksoverheid.nl* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z:
<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kunst-en-cultuur/subsidies-voor-cultuur>

Tiráž. In: *Pravo.cz* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://www.pravo.cz/tiraz.php>

Unie vydavatelů, 2012. Media Projekt. In: *Unievydavatelu.cz* [online]. [cit. 5.11.2012].
Dostupné z:

<http://www.unievydavatelu.cz/Upload/1032.pdf>

Unie vydavatelů, 2012. Základní informace. In: *Unievydavatelu.cz* [online]. 21.3. [cit. 5.11.2012]. Dostupné z:

<http://www.unievydavatelu.cz/Default.aspx?section=23&server=1&article=19>

Unie vydavatelů, 2012. Media Projekt. In: *Unievydavatelu.cz* [online]. [cit. 5.11.2012].
Dostupné z:

<http://www.unievydavatelu.cz/Upload/1032.pdf>

Unie vydavatelů, 2012. Základní informace. In: *Unievydavatelu.cz* [online]. 21.3. [cit. 5.11.2012]. Dostupné z:

<http://www.unievydavatelu.cz/Default.aspx?section=23&server=1&article=19>

Unie vydavatelů, 2008. Odhad čtenosti tisku – Media projekt. In: *Unievydavatelu.cz* [online].
1.7. [cit. 6.11.2012]. Dostupné z:

<http://www.unievydavatelu.cz/Default.aspx?section=30&server=1&article=103>

Unie vydavatelů, 2012. Media Projekt. In: *Unievydavatelu.cz* [online]. [cit. 10.11.2012].
Dostupné z:

<http://www.unievydavatelu.cz/Upload/1046.pdf>

Unie vydavatelů, 2011. Media Projekt. In: *Unievydavatelu.cz* [online]. [cit. 10.11.2012].
Dostupné z:

<http://www.unievydavatelu.cz/Upload/978.pdf>

Vydavatelé tištěných titulů. In: *Unievydavatelu.cz* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupné z:

<http://www.unievydavatelu.cz/default.aspx?section=26&server=1&catalog=1&catitem=500>

Seznam příloh

A. Ukázka přílohy č.1 (celá příloha č.1 je k dispozici na přiloženém CD):

Kódovací kniha

Proměnné:

1 PODKATEGORIE KULTURY

- 1 – krásná literatura
- 2 – hudba
- 3 – divadlo
- 4 – film
- 5 – výtvarné umění
- 6 – kulturní dědictví
- 7 – média
- 8 – knihovny

2 ZDROJ

- 1 – Mladá fronta DNES
- 2 – Lidové Noviny
- 3 – Právo
- 4 – Hospodářské noviny
- 5 – Aha!
- 6 – Blesk
- 7 – Reflex
- 8 – Týden
- 9 – Respekt

3 ROK VYDÁNÍ

.....

10A Oblast výtvarného umění (pouze pro proměnnou 1:5)

- 1 – malířství
- 2 – kresba
- 3 – grafika
- 4 – sochařství
- 5 – restaurátorství malířských děl

- 6 – restaurátorství sochařských děl
- 7 – fotografie
- 8 – design
- 9 – architektura
- 10 – grafický design
- 11 – multižánr

10B Hlavní téma článku je: (pouze pro proměnnou 1:5)

- 1 – výtvor, dílo
- 2 – umělec
- 3 – umělecká skupina
- 4 – výstava
- 5 – bienále
- 6 – jiná umělecká akce
- 7 – budova pro výtvarné umění
- 8 – samotné řemeslo
- 9 – festival
- 10 – umělecký veletrh
- 11 – udílení cen
- 12 – kulturní info
- 13 – jiné
- 14 – soutěž
- 15 – galerie
- 16 – kurátor

10C Pokud je důležitost nizozemského tématu jiné než 1 – hlavní téma, pak zohledňované téma v rámci článku je: (pouze pro proměnnou 1:5)

- Totožné hodnoty s 10B

10Da, 10Db, 10Dc Periodizace díla, umělce, akce (pouze pro proměnnou 1:5)

- 1 – starší než 15.stol.
- 2 – 15. stol
- 3 – 16. Stol
- 4 – 17. stol
- 5 – 18. stol
- 6 – 19. stol.
- 7 – 1. pol. 20. stol
- 8 – 2. pol. 20. stol.
- 9 – 21. stol. (2001 –2012)

- 10 – současné

10E Místo konání umělecké akce (pouze pro proměnnou 1:5)

- 1 – Nizozemsko
- 2 – Česká republika
- 3 – Belgie
- 4 – Slovensko
- 5 – jiný evropský stát
- 6 – mimo Evropu

10Fa, 10Fb Jméno umělce, díla, akce (pouze pro proměnnou 1:5)

.....

B. Příloha č. 2: Kódovací formulář (k dispozici na přiloženém CD)

C. Příloha č. 3: Statistika proměnných

@1 Podkategorie kultury

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1 krásná literatura	108	13,8	13,8	13,8
2 hudba	184	23,4	23,4	37,2
3 divadlo	73	9,3	9,3	46,5
4 film	144	18,3	18,3	64,8
5 výtvarné umění	264	33,6	33,6	98,5
6 kulturní dědictví	8	1,0	1,0	99,5
8 knihovny	4	,5	,5	100,0
Total	785	100,0	100,0	

D. Příloha č. 4: Kontingenční tabulka

@2 Zdroj * @1 Podkategorie kultury Crosstabulation

	@1 Podkategorie kultury			
	1 krásná literatura	2 hudba	3 divadlo	4 film

@2 Zdroj 1 MF Dnes	Count	8	68	13	20
	% within @2 Zdroj	4,7%	40,2%	7,7%	11,8%
	% within @1	7,4%	37,0%	17,8%	13,9%
	Podkategorie kultury				
	% of Total	1,0%	8,7%	1,7%	2,5%
2 Lidové noviny	Count	31	22	18	23
	% within @2 Zdroj	23,0%	16,3%	13,3%	17,0%
	% within @1	28,7%	12,0%	24,7%	16,0%
	Podkategorie kultury				
	% of Total	3,9%	2,8%	2,3%	2,9%
3 Právo	Count	21	56	36	36
	% within @2 Zdroj	9,5%	25,3%	16,3%	16,3%
	% within @1	19,4%	30,4%	49,3%	25,0%
	Podkategorie kultury				
	% of Total	2,7%	7,1%	4,6%	4,6%
4 Hospodářské noviny	Count	13	15	1	31
	% within @2 Zdroj	14,4%	16,7%	1,1%	34,4%
	% within @1	12,0%	8,2%	1,4%	21,5%
	Podkategorie kultury				
	% of Total	1,7%	1,9%	,1%	3,9%
5 Aha!	Count	0	1	1	6
	% within @2 Zdroj	,0%	4,8%	4,8%	28,6%
	% within @1	,0%	,5%	1,4%	4,2%
	Podkategorie kultury				
	% of Total	,0%	,1%	,1%	,8%
6 Blesk	Count	0	3	0	6
	% within @2 Zdroj	,0%	13,6%	,0%	27,3%

	% within @1	,0%	1,6%	,0%	4,2%
	Podkategorie kultury				
	% of Total	,0%	,4%	,0%	,8%
7 Reflex	Count	4	7	1	6
	% within @2 Zdroj	12,9%	22,6%	3,2%	19,4%
	% within @1	3,7%	3,8%	1,4%	4,2%
	Podkategorie kultury				
	% of Total	,5%	,9%	,1%	,8%
8 Týden	Count	14	7	2	10
	% within @2 Zdroj	25,5%	12,7%	3,6%	18,2%
	% within @1	13,0%	3,8%	2,7%	6,9%
	Podkategorie kultury				
	% of Total	1,8%	,9%	,3%	1,3%
9 Respekt	Count	17	5	1	6
	% within @2 Zdroj	41,5%	12,2%	2,4%	14,6%
	% within @1	15,7%	2,7%	1,4%	4,2%
	Podkategorie kultury				
	% of Total	2,2%	,6%	,1%	,8%
Total	Count	108	184	73	144
	% within @2 Zdroj	13,8%	23,4%	9,3%	18,3%
	% within @1	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	Podkategorie kultury				
	% of Total	13,8%	23,4%	9,3%	18,3%

